

1 odnos između Vlade i drugih republičkih organa u Republici Srpskoj. Ja predajem
2 gospodinu Trbojeviću prvi Zakon o Vladi, a zatim i drugi Zakon o Vladi."

3 A zatim na stranici 4 u verziji na engleskom; stranica 4, red 21 u
4 verziji na B/H/S-u... Ustvari, nekoliko redaka prije toga gospodin Margetts Vas
5 pita: "Da li je Vlada funkcionisala na osnovu tih zakona?"

6 A Vi kažete: "Od momenta kada sam ja došao u nju, po prirodi stvari se
7 trudilo da se drži to." "Što mislite pod tim?" A Vi kažete: "Pa, ne mislim ništa
8 konkretno. Nabrojana su ministarstva, nabrojen je njihov djelokrug rada,
9 nabrojani su akti koje Vlada donosi i funkcionisanje svakog ministarstva u svom
10 krugu i Vlade kao cjeline, što se na neki način zasnivalo na ovim odredbama."

11 Gospodine Trbojeviću, kao prvo, kada kažete da je po prirodi stvari se
12 trudilo da se drži toga, da se u nekoj mjeri držalo tih zakona, da li pri tom
13 mislite da imajući u obzir da svaka institucije, svaka vlada, zapravo, ne može
14 savršeno funkcionirati? Na to ste mislili, je li?

15 O: Pa, mislio sam na to da u maju mjesecu, kad smo se našli na... kad
16 sam ja stigao na Pale, da ta Vlada nije imala prostor u kojem je smještena. Ne
17 znam ni jesu li svi članovi bili već tad tu. Od osnovnih uslova - gdje ko sjedi
18 - do toga ko piše, ko umnožava materijale, ko ih štampa, sve je to bilo
19 nepostojeće, praktično. Nije bila nijedna pisaća mašina u Vladi kad sam se ja
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 pojavio tu u maju 1992. godine. Da ne govorimo o kompjuterima ili drugoj
2 tehnici.

3 Tako da, da kažem, trudili smo se da radimo. Trudili smo se po... po
4 shvatanju svih nas da to bude na jedan način koji bi odgovarao nekom normalnom
5 načinu organizovanja tog rada.

6 P: U tom istom transkriptu razgovora - to je na strani 38 u verziji na
7 engleskom, dakle u sredini strane 38 na engleskom, a to je na strani 32, u
8 redovima 46 do 50 - tu gospodin Margetts postavlja jedno pitanje koje glasi
9 ovako: "Da li ste Vi djelovali i 1992. godine kao da je proglašeno samo
10 neposredna ratna opasnost ili ste djelovali kao da je bilo proglašeno ratno
11 stanje?" Da li možete vidjeti to pitanje gospodina Margettsa u tekstu koji je
12 pred Vama?

13 O: Nisam ga još našao.

14 P: To je na strani 32 - trebalo bi biti, barem - između redova 46 i na
15 strani 33, red 7. Dakle u tom negdje dijelu, ali nismo sigurni. Ako Vam to
16 pomaže...

17 O: Našao sam.

18 P: Pronašli ste. Dobro. A Vaš odgovor počinje ovim riječima: "Mi smo
19 radili u stanju anarhije, nažalost." To vidite također?

20 O: /nečujno/

21 P: Engleska riječ koju Vi čujete u prevod na Vaš jezik je "anarhija". Da
22 li pritom govorite o nečem što se razlikuje od ovog stanja neorganizirati, u
23 praktičnom smislu dakle - nedostatak pisanih mašina i sl. - ili obuhvaćate tom
24 riječju "anarhija" cijelo stanje koje je vladalo svugdje?

25

26

27

28

29

30

1 O: Govorili smo o tome kako Vlada radi i ja sam ovde objasnio da su
2 propisi koje smo imali bili mirnodopski propisi, da su uslovi bili za sâm rad,
3 praktični rad Vlade bili praktično nemogući. Objasnio sam da je bio veliki
4 pritisak od strane vojske da se proglasi ratno stanje i da smo smatrali da nema
5 uslova za to jer prvo smo se nadali da do tog pravog i potpunog ratnog stanja
6 neće doći, a drugo, proglasiti ratno stanje, čini mi se, podrazumijeva preći na
7 jedan potpuno drugi sistem organizacije života i rada za šta, mislim, mi nismo
8 bili sposobni.

9 Tako da se dešavalo da s jedne strane, Vlada nema uslove za rad; s druge
10 strane, stvari prolaze pored nas; s treće strane, zahtjevi su za uvođenjem
11 režima ratnog stanja i to je tako. Sve skupa sam ja ovde rekao "anarhično jedno
12 stanje", dakle, sigurno nesređeno, sigurno neorganizovano, sigurno sa brojnim
13 problemima.

14 P: Dakle, da li je veza ovakva, gospodine Trbojeviću: postojala je
15 anarhija u smislu koji ste nam sada opisali, a dio te sveukupne situacije je bio
16 i to da je bilo praktičnih, logističkih problema vezanih za neorganizaciju,
17 nestašice, o čemu ste nam govorili kada ste govorili o funkcioniranju Vlade,
18 dakle to što nije bilo pisanih mašina i takve stvari? Da li je to dobra procjena
19 ovog što ste nam željeli reći?

20 O: Jedan od aspekata, svakako.

21 P: Da se sada ne bavimo, konkretno, pisanim mašinama, gospodine
22 Trbojeviću, ali takvo stanje, nedostatak resursa, opreme, osnovnih
23
24
25
26
27
28
29
30

1 organizacionih mogućnosti... Kada ste došli na Pale u maju 1992., da li se to
2 odnosilo i općenito na različite organe i elemente rukovođenja Republikom
3 Srpskom ?

4 O: To je opšti okvir bio. Svi smo se našli u istim uslovima.

5 P: Dakle u tom kontekstu, bez obzira da li se radilo o Vama, gospodinu
6 Đeriću, Stanišiću, Subotiću i njihovim ministarstvima, gospodinu Krajišniku u
7 Skupštinu, gospodine Karadžiću, svi su dakle se suočavali sa takvim prilično...
8 prilično velikim problemima resursa, organizacije i opreme. Je li to dobra
9 ocjena situacije?

10 O: Tako je.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, da li ćete sada preći
12 na nešto drugo jer Vi ste počeli na trećoj stranici?

13 Gospodin Tieger, nas pomalo zabrinjava što moram reći da na stranici 3,
14 u redu 20 - što nam je rekao gospodin Stewart - u verziji na engleskom dio
15 teksta nije čitak, dok se u verziji na B/H/S-u čini da ima puno informacija koje
16 nisu prevedene. Dakle kada se usporede obadvije verzije... Ja ne kažem da je to
17 problem neki - možda i nije - ali nas zabrinjava što nemamo prevod B/H/S-a na
18 engleski. Jedna verzija je, dakle, skinuta sa snimke, gdje su se stvari bolje
19 razumjeli, a druga onda dolazi sa snimka sa engleskog, koja u potpunosti ne
20 odgovara. Pitam se šta da radim s tim.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Da li me razumijete? Kada se uspoređi ovaj prvi dio na koji nam je
2 skrenuo pažnju gospodin Stewart, onda se vidi da najmanje dva reda, gdje se
3 svašta spominje, da toga nema u verziji na engleskom. Ja ću Vam dati vremena da
4 razmislite, da vidite o čemu se radi, a u međuvremenu bi gospodin Stewart mogao
5 nastaviti.

6 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, uspjeli ste ukazati na jedan
7 praktični problem u tekstu. Nas je zbunjivalo to, no da pričekamo na odgovor
8 Tužilaštva.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da.

10 G. STEWART: [simultani prevod]

11 P: Gospodine Trbojeviću, na stranici 5 u verziji na engleskom, a to je
12 također i na stranici 5 na B/H/S-u, redovi 10 i 11, u pitanju se radi o Vašem
13 doprinosu raspravi na 20. sjednici Skupštine Republike Srpske. Da li vidite taj
14 pasus, gospodine Trbojeviću?

15 O: Ako mislite na ovaj što počinje na strani 4, u redu 46, pa prelazi na
16 stranu 5... ako je to tô, onda Vas pratim.

17 P: Pokušavate mi pomoći, gospodine Trbojeviću, međutim problem je u tome
18 da mi to ne koristi. Ja ne mogu vidjeti u verziji na B/H/S-u. Ja, naime, to ne
19 mogu pročitati, ali da li se tu govori o tome da Vam gospodin Margetts predaje
20 zapisnik 20. sjednice Skupštine Republike Srpske?

21 O: Nije. Ne bih rekao da je to. /.../ Da, da, da. Jeste.

22 P: Da li se sjećate... Vi, naime, tvrdite da bi trebalo izvršiti izmjenu

23
24
25
26
27
28
29
30

1 zakona kako bi onda Vlada provodila, umjesto vodila politiku. To je bilo u
2 septembru 1992. Da li se sjećate toga?

3 O: Da.

4 P: Dakle ako je do te promjene došlo 1992., na osnovu toga se može
5 shvatiti da je Vlada do tada prema zakonu imala odgovornost vođenja politike. Tu
6 se slažete?

7 O: Obrnuto je. Obrnuta je situacija. Bio je razgovor o izmjeni zakona...

8 P: U kom smislu? Da?

9 O: ... razgovor o izmjeni zakona i bilo je predviđeno da odredba stoji
10 da Vlada provodi politiku kao što je i dotad bilo. Moj prijedlog je bio da Vlada
11 treba da vodi politiku dok je u mandatu. To, naravno, podrazumijeva da će
12 okvire, političke, utvrditi Skupština, ali da onda Vlada treba da ima
13 odgovornost i mogućnost da vodi tu politiku.

14 Međutim to nije naišlo na podršku i Vlada je ostala u statusu da ima da
15 provodi politiku koja joj se... da kažemo "da", kakva je praksa bila i dotada.

16 I to je, u suštini, bila više teoretska rasprava, nego praktična, jer
17 se, praktično, to pitanje nije ni postavljalo kao sporno. Al' kad se već
18 govorilo o zakonskom tekstu, onda sam ja htio, eto, da ga malo isprovociram u
19 tom pravcu.

20 P: Dakle Vi kažete... Vi ste, očito, bili u manjini u vezi sa baš tim
21 pitanjem. Jesam li u pravu?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Potpuno. U potpunoj manjini.

2 P: Kako je Vaše viđenje bilo, Vi ste, naime, namjeravali da se izvrši
3 promjena?

4 O: Tako je.

5 P: Dakle Vi hoćete reći da u periodu prije te rasprave u Skupštini
6 Vlada, zapravo, nije vodila politiku ni na koji način?

7 O: To u ovom sad iskazu, mom, ima objašnjeno u daljem tekstu da je Vlada
8 bila, praktično, jedan servis koji je obavljao poslove i zadatke koje bi,
9 praktično, stavljeni pred njega bili, bez ikakve mogućnosti da doprinese bilo
10 kakvoj formulaciji, definiciji politike koju je trebalo provoditi.

11 Moj prijedlog, ovakav kakav ste ovde vidjeli, je bio, ustvari, više
12 protest protiv postojećeg stanja, nego što sam ja očekivao da će to bit
13 prihvaćeno.

14 P: Vi tu govorite, zar ne, gospodine Trbojeviću, kad kažete - tu u
15 razgovoru se može vidjeti - na ovaj pasus koji se nalazi na stranici 5 verzije
16 na engleskom. To je otprilike u sredini ovog prvog dužeg pasusa. A u verziji na
17 B/H/S-u na strani 5, dakle od redova 2 do 4, gdje Vi kažete: "Jer je Vlada
18 tretirana kao najbanalniji izvršilac političkih stavova." Vidite li tu frazu?

19 O: Do reda 10, 11.

20 P: Da pogledamo još nekoliko redaka prije toga da bismo imali kontekst.
21 Vi tu tada kažete: "Ovo je bilo moj lični stav, dijelom provociran problemima te
22 Vlade, jer je Vlada tretirana kao najbanalniji izvršilac političkih stavova." Da
23 se zaustavimo na trenutak. Dakle to je taj Vaš protest, gdje ste Vi bili
24 provocirani i situacijom i htjeli ste da iznesete barem takav svoj stav?

25

26

27

28

29

30

1 O: Tako je.

2 P: I to za javnost, na skupštini, naravno?

3 O: To je najpodesnije mjesto, po mojoj ocjeni.

4 P: I zatim nastavljate tu gdje govorite da je Vlada najbanalniji
5 izvršilac političkih stavova. Dakle: "... političkih stavova koje zauzme bilo
6 SDS, bilo Skupština, bilo Predsjedništvo i na taj način je Vlada, praktično,
7 trebala da bude samo jedan praktičan servis koji treba da obavlja tako neke
8 poslove koji joj budu dati u konkretan zadatak."

9 Verzija na engleskom nije baš najbolje formulirana - to sve na
10 engleskom, ali imamo tri elementa: politički stavovi SDS-a, Skupštine ili
11 Predsjedništva. Možete li potvrditi da u verziji na B/H/S-u onog što ste rekli
12 stoji, zapravo, isto to, da su te tri mogućnosti također navedene u ovom što Vi
13 govorite?

14 O: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

15 P: Dakle ono što Vi želite reći, ukratko, je da je neko drugi, a ne
16 Vlada utvrđivao politiku, je li tako?

17 O: Tako je.

18 P: Je li to bio SDS, ili je to bila Skupština, ili je to bilo
19 Predsjedništvo?

20 O: To je, praktično, bilo isto. Skupštinu čini maltene 100%... čine
21 poslanici Srpske demokratske stranke. Predsjedništvo čine najviši funkcioneri
22 Srpske demokratske stranke. Tako je! Jednostavno, sve što se od eventualne
23 politike moglo dobit dolazi iz istog izvora.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Vaš opis situacije u kojoj je Skupština... kao što znamo, u Skupštini
2 postoji ogromna dominantna većina SDS-a?

3 O: Da.

4 P: Dakle, s druge strane, Predsjedništvo je u svom sastavu imalo članove
5 SDS-a?

6 O: Tako je.

7 P: Skupština je, kao i u brojim drugim parlamentarnim demokratijama,
8 bila takva da je bilo malo verovatno da ona neće održavati prilično verno i
9 konzistentno stavove SDS-a, je li tako?

10 O: Tako je.

11 P: Da li bi postojao ikakav razlog u to vreme da se pomisli da Vlada,
12 takva kakva jeste, neće odražavati stavove SDS-a, imajući u vidu sastav Vlade?

13 O: Vlada je formirana na način i u vrijeme kad se nije vodilo striktno
14 računa o tome da li su članovi Vlade članovi SDS-a. Ja Vam sad ne bih mogao reć'
15 koliko je članova Vlade zaista bilo članova SDA-a, a koliko ih nije bilo.

16 Nakon ovih nekih naših, da kažem, malih rasprava, iako ovo nije bila
17 nikakva ozbiljna konfrontacija, je vjerovatno u SDS-u zaključeno da u budućoj
18 vladi moraju biti isključivo kadrovi SDS-a i da oni koji nisu članovi stranke,
19 ne mogu biti u... u vladi, i to je saopštio gospodin Velibor Ostojić i, uslovno
20 rečeno, prijetio da to se više neće moći desiti da u vladi budu ljudi koji nisu
21 neprikosnoveni lojalni strani, itd.

22 Ja Vam moram reći: nije bila riječ o nekoj suštinskoj konfrontaciji. U
23
24
25
26
27
28
29
30

1 svoj toj nesređenoj situaciji Vladi je, naravno, smetalo i da bude potpuno
2 marginalizovana kad je reč o nekom planiranju poslova i kad je riječ o tome da
3 se zna šta je politika i šta je cilj i aktivnosti. I ova je rasprava bila, da
4 kažem, blag pokušaj da se na to skrene pažnja, da nije cjelishodno da Vlada bude
5 tako kao neki trećerazredni izvršilac sitnih poslova i zadataka, nego da joj
6 treba omogućiti da ima neku aktivniju i ozbiljniju ulogu u... u svemu ako se
7 očekuje od nje neki rezultat, ozbiljan.

8 P: Gospodine Trbojeviću, da li su uprkos svim tim, nesumnjivo, značajnim
9 nedostacima i poteškoćama zbog anarhične, haotične situacije koja je vladala, a
10 koju ste Vi opisali, uprkos svemu tome Republika Srpska je i ustavno, i u svakom
11 drugom smislu bila parlamentarna demokratija, zar ne?

12 O: Tako je.

13 P: Vi ne biste rekli da se nešto politički neuobičajeno ili zloslutno
14 dešavalo, niti biste rekli tako nešto za Vladu koja je sastavljena na način da
15 odražava političke stavove stranke je u velikoj većini kontrolisala Parlament,
16 odnosno Skupštinu?

17 O: Nisam razumio šta... šta me sad pitate.

18 P: Imali ste Skupštinu, je li tako, u okviru te parlamentarne
19 demokratije?

20 O: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

21 P: I ta Skupština je bila pod većinskom kontrolom, u pogledu domene
22 glasanja, pod kontrolom jedne političke stranke, SDS, je li tako?

23 O: Tako je.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Dakle sa ustavne tačke gledišta, ako bi bilo ikakvih problema,
2 članovi Vlade bi mogli biti postavljeni ili uklonjeni od strane premijera, ali
3 je cela ta Vlada, na kraju krajeva, bila, zapravo, u potpunosti podložna
4 Skupštini, koja je mogla da opozove celu Vladu, zar ne?

5 O: /prevod engleskog transkripta: "To je tačno, da."/

6 P: Dakle u takvim okolnostima, Vlada, koja vrlo precizno odražava
7 političke stavove Skupštine, odnosno političke stranke koja ima kontrolu nad
8 Skupštinom, je li to nešto što se, politički gledano, može očekivati?

9 O: Vlada nije odražavala striktno pripadnost stranci.

10 P: Prekinuo bih Vas tu. Ne sprečavam Vas, naravno, da odgovorite na
11 pitanje. Upravo suprotno tome, vrlo bih želeo da na njega odgovorite, no ja
12 nisam rekao da Vlada strogo odražava, već u velikoj meri odražava političke
13 stavove Skupštine, a samim time i te političke stranke. Dakle, to je, zapravo,
14 jedan prirodan rezultat političkih okolnosti koje su vladale, zar ne?

15 O: Tako je.

16 P: Čini mi se da ste Vi to već ranije rekli, ali ako slučajno grešim,
17 slobodno to recite sudijama. Dakle, čini mi se da ste Vi rekli, gospodine
18 Trbojeviću, da zapravo nisu postojale nikakve značajne političke razlike,
19 odnosno razlike u političkim stavovima između Vlade i Skupštine, i SDS-a.

20 O: Nisu postojale značajne razlike, osim što je Vlada bila najslabije
21 informisani segment u tom dijelu.

22 P: Rekli ste da je Vlada bila najlošije informisani "segment" toga. Ako

23
24
25
26
27
28
29
30

1 koristimo taj termin, onda bi se pod "segmente" mogli svrstati i Skupština, i
2 Predsedništvo, ili ste pak nešto drugo imali na umu?

3 O: Dobro smo se razumjeli.

4 P: Dakle Skupština, Predsjedništvo, Vlada... Da li smatrate da je SDS
5 kao politička stranka takođe jedan segment, nezavisni segment, ili je pak
6 pokriven kroz ovaj tri ostala segmenta?

7 O: Pa, to je s...stvar procjene, kako bi nekom bilo adekvatnije da se
8 izrazi. Ono što je definisano u Skupštini i u Predsjedništvu apsolutno je,
9 dakle, definisano u stranci i najvjerovatnije i obrnuto.

10 P: Ako bismo se upustili u raspravu o tome, to bi nas dovelo do neke
11 jalove debate. Zato bolje da to ne činimo. No, dakle, Vi ste, gospodin
12 Trbojeviću, rekli da je Vlada bila segment koji je bio najlošije informisan. A
13 recite nam sada koji je segment, po Vama, bio najbolje informisan.

14 O: Ja mislim da je Predsjedništvo bilo najbolje informisano.

15 P: A na kojim činjenicama Vi zasnivate tu ocenu?

16 O: Zasnivam na činjenici da članovi Predsjedništva kontaktiraju
17 međunarodne predstavnike, učestvuju u razgovorima s međunarodnim predstavnicima,
18 idu u Beograd i uvijek su oni ti koji ostale informišu.

19 P: Dakle, sada govoreći o informisanju uopšte, Vi kažete da je
20 Predsedništvo bilo bolje informisano jer je dobijalo informacije i od
21 predsednika Međunarodne zajednice, a i od Beograda, jer su išli u Beograd. Kad
22 kažete Beograd, zapravo, mislite na šta?

23 O: Ja znam da je bilo kontakata sa predsednikom Miloševićem. Videli smo
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 juče dokument da je ministar policije bio u Beogradu na nekom sastanku. Znam da
2 je bilo kontakata sa... po vojnoj liniji. To bi, otprilike, bilo to.

3 P: Kažete kontakti po vojnoj liniji? Na šta mislite? Mislite na kontakte
4 između koga?

5 O: Juče sam opisivao situaciju kad se radi o materijal za donošenje
6 Zakona o vojsci. Kakve su sve kontakte pripadnici Generalštaba imali, to ja ne
7 znam, al' pretpostavljam da je ministar odbrane dobrim dijelom morao bit u toku
8 toga, a preko njega i Predsjedništvo.

9 P: Dakle, kao prvo, Vi pretpostavljate da je ministar odbrane morao biti
10 obavještavan, moramo biti u toku sa zbivanjima i da ga je o svemu obavještavao
11 Generalštab?

12 O: Pa, ne pretpostavljam. To do nekog stepena znam. O... o sadržini tih
13 informacija i kontakata, na znam, ali znam da je održavao kontakte sa članovima
14 Generalštaba. Znam da su oni dolazili i njemu, i u Predsjedništvo: i general
15 Mladić, i general Tolimir, i general Gvero. Znam da je pukovnik Subotić išao
16 generalu Mladiću u Han Pijesak.

17 P: Dakle, Vaše pritužbe - bar bi se to, mislim, tako moglo nazvati -
18 dakle Vi biste se požalili na činjenicu ne na to što je gospodin Subotić bio
19 redovno obavještavan o tim stvarima. To, zapravo, nije problematično. To je nešto
20 što biste Vi od njega očekivali i što biste podržali, zar ne?

21 O: Meni nije ništa smetalo. Nisam... nisam vidio u tome problem, ali
22 nije normalno da Vlada ne zna ništa o tome.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Ne. Ja pokušavam da ovo sada razradimo zajedno postepeno kako biste
2 imali priliku da jasno iznesete svoj stav. Dakle ne samo da Vama to nije smelo
3 da smeta, nije moglo da Vam smeta to što je gospodin Subotić bio obaveštavan i
4 što se obaveštavalo o zbivanjima, već s obzirom da je on bi ministar odbrane, Vi
5 kao potpredsednik Vlade, Vi biste, zapravo, imali puno pravo da se požalite ako
6 to ne bi činio, zar ne?

7 O: Potpredsednik Vlade kao potpredsednik Vlade nema nikakve ingerencije
8 u ovlasti narodne odbrane, ali ratna je situacija. Gori zemlja, što se kaže,
9 svuda oko nas, a mi ne znamo šta ko od ministara, na kojoj strani, radi.
10 Jednostavno, nametalo se kao neophodno da, ako već činimo tu Vladu, da onda
11 znamo svi kako ko diše i šta će ko uradit danas i sutra.

12 Ja dozvoljavam da je bilo i tema koje nisu zato da se na... na širokom
13 opsegu znaju i javno iznose, ali to se tako osjećalo kao problem. Činjenica je
14 da predsjednik Vlade Branko Đerić nije otišao u Beograd, ni predsjednik Vlade
15 Srbije, ni predsjednik Vlade Jugoslavije ni na jedan sastanak, ni na kakav
16 dogovor, ni na kakvu, da kažemo, saradnju.

17 P: Dakle ono na šta biste se Vi požalili je, zapravo, sledeće: da s
18 obzirom da on jeste bio obaveštavan i da se kao ministar odbrane obaveštavao o
19 zbivanjima, da je gospodin Subotić prenosio mnogo veće količine informacija
20 doktoru Karadžiću, nego vama u Vladi.

21 O: Ja mislim da sam to već nekoliko puta rekao.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, ja mislim da je svedok to rekao

23
24
25
26
27
28
29
30

1 četiri ili pet puta još juče, gospodine Stewart.

2 Ja bih želeo, i to na temelju nečega što je svedok juče rekao, da Vas
3 pitam sledeće: gospodin Stewart Vam je postavio pitanje, a Vi ste s pravom
4 odgovorili da ste na to pitanje odgovorili u već više navrata, a radilo se o
5 tome, dakle, da ste rekli da je problem bio u tome što informacije nisu bile
6 prosleđivane, da je komunikacija bila loša, itd., itd. Onda je gospodin Stewart
7 pitao da li biste se, zapravo, požalili na to da je gospodin Subotić prenosio
8 mnogo veću količinu informacija doktoru Karadžiću, nego Vama i Vladi.

9 Recite mi sada je li gospodin Subotić prenosio informacije samo
10 Karadžiću ili i nekim drugima.

11 SVEDOK: Vidite, ja to sad iz nekih razgovora sa pukovnikom Subotićem
12 znam i... i... Pretežno je bilo da je bio kod "šefa". To je njegov izraz, a to
13 je podrazumijevalo doktora Karadžića. Dakle najčešća njegova rečenica koju je u
14 takvim situacijama rekao bilo je da je "informisao šefa", da je "referisao
15 šefa".

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nešto ranije ste danas izjavili: "Znam
17 da je održavao kontakte sa članovima Generalštaba, da su oni dolazili da ga
18 vide. Znam da su oni odlazili u Predsedništvo - i general Mladić, i general
19 Tolimir, i general Gvero. Ja znam da je pukovnik Subotić odlazio da vidi
20 generala Mladića u Han Pijesku." Dakle, rekli ste da je on odlazio da vidi šefa.
21 Nešto ranije u toku iskaza Vi ste govorili o razmeni informacija sa
22 Predsedništvom.

23 Takođe, recite nam da li ste Vi stekli utisak da je informacije
24 razmenjivao samo sa gospodinom Karadžićem ili sa jednim širim krugom ljudi?

25

26

27

28

29

30

1 O: Po onome što je on rekao, on je vrlo često rekao - ne svaki put, ali
2 često je rekao - da je "referisao šefu". To je značilo Karadžiću. Koliko su
3 ostali članovi Predsjedništva bili informisani o svemu tome - to, konkretno,
4 zaista ne znam.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U jednom od ranijih odgovora Vi ste s
6 tim u vezi pomenuli i Predsedništvo. Hoćete li reći da je taj raniji odgovor
7 pogrešan ili...?

8 SVEDOK: Znaite kako? U svakodnevnoj terminologiji, kad neko kaže "Idem u
9 Predsjedništvo.", onda se to podrazumijevalo njih četvero. Pošto je Đerić bio u
10 drugom objektu, a u onoj zgradi tamo su sjedili doktor Karadžić, gospodin
11 Krajišnik, gospođa Plavišić i gospodin Koljević. Dakle, kad neko kaže "Bio sam u
12 Predsjedništvo i odnio sam poruku, odnio sam..." - ne znam šta već, konkretno,
13 to se, dakle, odnosilo na Predsjedništvo - da li sad na sastanak u
14 Predsjedništvo ili... ili... ili u već kojoj konkretnoj formi, to nije imao niko
15 razloga da ispituje, konkretno, za razliku od, kažem, nekih slučajeva kad je
16 Subotić znao reći: "Dao sam šefu." To se znalo da je onda se odnosilo na
17 Karadžića.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Hvala Vam. Nastavite, gospodine
19 Stewart.

20 A, izvinjam se. Vidim da i sudija Hanoteau hoće nešto da Vas pita.

21 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Gospodin Stewart je malo pre pomenuo
22 funkcionisanje Skupštine. Ako sam ja dobro shvatio ono o čemu ste govorili ovih
23 poslednjih nekoliko dana, nisu svi poslanici u Skupštini bili članovi SDS-a, zar
24 ne?

25 SVEDOK: Nisu.

26 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Pitanje koje bih Vam postavio sada u
27
28
29
30

1 vezi sa demokratskim funkcionisanjem te Skupštine: da li je svako mogao slobodno
2 da se izrazi, da iznese svoje mišljenje, da iznese neki predlog ili čak da kaže
3 nešto što nije u potpunosti u skladu sa stavom većine?

4 O: Mogao je.

5 P: U izjavi koju ste dali u prvoj izjavi stoji da ste izjavili... a
6 možda bi bilo dobro da pogledate tu izjavu. To je na stranici 21. Imate li taj
7 dokument pred sobom?

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Moliću da se svedoku dâ izjava.

9 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] To je izjava od marta 2003. godine.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To je dokazni predmet 583A.

11 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Dakle stranica 21, da li je pred
12 Vama? To je strana 21 u verziji na engleskom. Vi tamo kažete, kada govorite o
13 1992.: "Moram Vam reći da ti sporovi koji su se primjećivali u to vrijeme da su
14 doveli do reakcije SDS-a. SDS je zatražio da Glavni odbor... Glavni odbor SDS-a
15 bude također prisutan na sjednicama Skupštine, što je značilo - barem jednom
16 broju delegata - da se radi o određenoj vrsti pritiska."

17 SVEDOK: Nisam to još našao, ali sjećam se da sam to rekao.

18 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Time, čini se, želite reći...
19 Ustvari, kako Vi to tumačite? Možda sam ja pogrešno shvatio ovaj pasus, ali moj
20 utisak je bio da ste htjeli reći da je sloboda govora bila, pa, možda ne onakva
21 kakva je trebala biti.

22 SVEDOK: Pa, vidite, to je sigurno bio jedan vid pritiska. Ja ne mogu reć
23 da je to sad bilo nešto realno, ali u situaciji kad u sali sjedi 70 poslanika

24

25

26

27

28

29

30

1 SDS-a i još toliko članova Glavnog odbora SDS-a i dignu se dva-tri čoveka i kažu
2 da ne misle kao oni, i naravno svi graknu na njih i počnu da ih prozivaju,
3 provociraju, itd., itd., pa i prijete - fala Bogu, iako nije bilo ništa realno
4 od svega toga, ali nije bilo ugodno.

5 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Dakle Vi i dalje tvrdite da je svako
6 mogao slobodno govoriti? To je, naime, bio Vaš prvi odgovor.

7 SVEDOK: Govorili smo.

8 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Na stranici 21 ste rekli sljedeće,
9 govoreći o jednom događaju... Sad neću to u potpunosti... Dakle, to je na
10 strani, zapravo, 22. Vi govorite da je tokom sastanaka Glavnog odbora SDS-a, da
11 su Vas nazivali izdajicama, kako nije bilo ni šanse da se zbog toga počne sa
12 raspravom u skupštini o drugim prijedlozima kada se radilo o nečem što su
13 Karadžić i Krajišnik htjeli izvesti.

14 Oprostite, možda sam ja pogrešno protumačio ono što ste rekli, ali moj
15 je utisak da ste tada htjeli reći da ste bili obeshrabrivani da na skupštini
16 pokrećete teme za razgovor koje nisu bile odmah odlučene na samom početku, prije
17 sjednice, i da je to išlo do prilično strogih ili opasnih situacija jer ako bi
18 neko tako nešto napravio, odmah bi bio tretiran kao izdajice stranke i
19 ideologije. Šta ste, zapravo, mislili u svom intervjuu, gospodine?

20 SVEDOK: Pa, ja sam to upravo malo prije rekao. Dešavalo se da doživite
21 da vas javno sad kritikuju, da vas javno proglase izdajicama, da vas javno ocrne
22 da se vama više ne može vjerovati, i to je, naravno, ljude suzdržavalo da...
23 da... da se teže odlučuju na... na raspravu u kojoj će se konfrontirati.

24

25

26

27

28

29

30

1   Ja se sjećam jednog primjera kad je tako... Sad sam vidio ovde ime
2 Toholj, pa sam se sjetio kad je Toholj prozvao, sad, nas nekolicinu i... i mene
3 lično, i baš tako nazvao nekim izdajicama kojima se ne može vjerovati, itd.,
4 itd. Gospodin Krajišnik je sa mjesta predsjedavajućeg o...osporio te... te
5 ocjene i te kvalifikacije, međutim to, je l', nema veze jedno s drugim. Nije
6 ugodno čovjeku da ga sad skup od preko 100 ljudi proglašava tako, izdajnikom i
7 nekom u koga se ne može imati povjerenja u takvim ratnim situacijama pogotovo.

8   SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Moja posljednja napomena. Vi tu
9 kažete sljedeće: "Krajišnik, koji je predsjedao sastanku, me lično uzeo pod
10 zaštitu. Rekao je da sam ja dobra osoba, koristan, važan, bez ličnih interesa u
11 ovom poslu, međutim veoma se brzo dogodilo da sam ja bio izbačen iz Skupštine."

12   Da li biste mi onda mogli objasniti što ovo znači? Što ste mislili s
13 ovom formulacijom "izbačen iz Skupštine"?

14   SVEDOK: Nisam sad ovde vidio da sam taj dio već rekao u...u - ovo što
15 sam sad ponovio - da me Krajišnik uzeo u zaštitu. To šta sam mislio...
16 Je...jedan od organa Srpske demokratske stranke - da li Izvršni odbor, da l'...
17 ne znam - jedno od tijela stranke je donijelo zaključak da se meni kao poslaniku
18 uskraćuje povjerenje i oduzme mandat. I ja sam došao na sjednicu Skupštine,
19 jednu, i to je Velibor Ostojić pročitao i rekao - i ja sam, naravno, ustao i
20 napustio to.

21   /nerazgovetno/ Izvinjavam se. Jednim tako objašnjenjem da su moji
22 nastupi remetili jedinstvo Skupštine - otprilike u tom smislu nešto.

23   SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Dakle, da se nadovežemo na ovo što
24 ste sada rekli odgovarajući na moje pitanje. Recite mi: da li Vi smatrate,

25
26
27
28
29
30

1 stvarno, da je onda Skupština radila demokratski, dakle, u skladu s demokratskim
2 principima?

3 SVEDOK: U okvirima Srpske demokratske stranke, koliko je ta stranka
4 dozvolila, do tog stepena je bilo, principijelno, demokratski.

5 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Još jedno pitanje vezano za ovo. Da li
7 je postojala nekakva zakonska osnova da Vas se izbací iz Skupštine?

8 SVEDOK: Po mom dubokom uvjerenju, nije. To je materija regulisana
9 zakonom, ali smo mi, produžavajući mandat zbog ratnog stanja, izašli iz okvira
10 regulisanog ranijim zakonom, a novi još nije bio počeo da se primjenjuje, tako
11 da je to bilo potpuno nezakonita jedna odluka, ali to sad tu na licu mjesta
12 čovjek nije mogao, je li, osporavati.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li se netko usprotivio Vašem
14 izbacivanju iz Skupštine? Da li je bilo koji od poslanika ili član Vlade, član
15 Predsjedništva, da li je bilo koji politički organ izrazio protivljenje tome?

16 SVEDOK: Nas četvorica koji su tom prilikom tako isključeni, a nije se
17 niko usprotivio.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Svi ste vi bili izvan stranke SDS.
19 Dakle, od vas četiri niko nije bio iz SDS-a?

20 SVEDOK: Ja nisam, a za ove druge nisam siguran. Ne znam.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možete nastaviti, gospodine Stewart.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. STEWART: [simultani prevod]

2 P: Gospodine Trbojeviću, molim Vas, konkretno kažete Vijeću kada ste Vi
3 bili izbačeni iz Skupštine.

4 O: Dosta kasnije. Ne 1992. godine. To je bilo, ako se ne varam, u ljeto
5 1994., čini mi se. E sad -

6 P: Molit ću Vas da ne budete previše detaljni u odgovoru, gospodine
7 Trbojeviću - ali, ukratko, o čemu se radilo? Šta je dovelo do toga da ste bili
8 isključeni?

9 O: U... u odluci o isključenju, naime, uskraćivanju tog mandata, nije
10 bio nijedan konkretan navod, a tu sam odluku dobio... Nisam je ja ni dobio, nego
11 je dobio neko od ove... od nas četvorice, pa sam je vidio na papiru.

12 Ništa konkretno nije bilo osim jedne formulacije da smo našim istupima
13 remetili jedinstvo Skupštine - tako nešto u tom smislu.

14 P: Gospodine Trbojeviću, morat ću inzistirati. Dakle četiri poslanika u
15 Skupštini su isključeni od strane svojih kolega. Vi ste jedan od njih. Ja moram
16 inzistirati na tome da kažete Pretresnom vijeću bar nešto o razlozima za vaše
17 isključivanje, tj. za povlačenje vaših mandata.

18 O: Ne mogu Vam reći jer nisu ih stavili na papir. Ja ih nisam pročitao.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li možete se sjetiti nekog razloga
20 koji je Vama pao napamet? Iako to nije bilo zapisano, da li Vam je bilo ko
21 rekao, da li ste imali određen sumnje u vezi s time koji je bio razlog? Koje je
22 to pitanje koje je dovelo do Vašeg isključivanja?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SVEDOK: Ne mogu Vam to reći, zaista. Mislim, na ovoj 22. sjednici smo mi
2 kao Vlada razriješeni zbog tih nekih konfrontacija, zbog stava da mora Vlada
3 biti striktno stranačka. Poslije toga, u okviru Skupštine, je bilo nekih
4 rasprava u kojima sam ja iznosio, da kažem, neke stavove koji nisu bili na... na
5 liniji, sad, tih opće prihvaćenih.

6 E sad, koja je bila kap koja je prelila čašu strpljenja Srpske
7 demokratske stranke - to ne bih znao da Vam kažem.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ako imate na umu dvije-tri kapi, možda
9 da ih spomenete, da na neki način pomognemo gospodinu Stewartu da dođe do pravog
10 odgovora. Gospodin Stewart želi samo znati da li imate bilo kakvu predstavu u
11 čemu je bio nesporazum, koji je bio incident u pitanju, koji je bio problem koji
12 je naveo neke ljude da zaključe da je bolje da vas isključe.

13 SVEDOK: A sad, bilo je, pazite, nekoliko situacija. Bilo je situacija
14 kad je pripreman jedan broj zakona kojima se značajna oblast društvenog života
15 reguliše za slučaj neposredne ratne opasnosti i ratnog stanja na identične
16 načine. Ja sam se protivio tome i to sam rekao sa govornice, skupštinske, da u
17 tome neću da učestvujem i napustio sam tu skupštinu.

18 Jer, po mom uvjerenju, je omogućavanje ponašanja raznim organima u
19 vrijeme kad nije proglašeno ratno stanje kao da jeste proglašeno ozbiljno
20 narušavalo ono malo zakonitosti za koju smo se mogli izboriti u društvu. To je,
21 da kažem, vjerovatno bio neki moj prst u oko Srpskoj demokratskoj stranci.

22 Bila je rasprava oko usvajanja Vance-Owenovog mirovnog plana. U toj sam
23 raspravi ja i, mislim, jedini od poslanika javno iznio stav da ako je uslov da

24
25
26
27
28
29
30

1 međunarodna zajednica ne primjeni sankcije prema nama i ako je uslov da Srbija
2 ne...ne...ne mora da primenjuje sankcije prema nama potpisivanje mirovnog
3 sporazuma, onda tu se nema šta razmišljat. Treba potpisat sporazum i spriječiti
4 da dođe do takvih sankcija, pa onda nastaviti rješavat pregovorima što se
5 rešavati da.

6 A možda je poslednja kap bila - evo, sad ako se ja dobro sjećam - na
7 jednoj skupštini koja je blizu te kad je meni uskraćen mandata. Bila je
8 situacija kada je Karadžić tako podnosio jedan izvještaj o stanju mirovnih
9 pregovora i, između ostalog, upotrebio formulaciju: "Mi imamo signale iz svijeta
10 da izdržimo još malo i ostvarit ćemo naše ciljeve."

11 I ja sam na to kao poslanik reagovao izlaskom za govornicu i rekao:
12 "Radovane, ne može više podrška na neviđeno. Moraš nam reći ko ti šalje signale
13 i kakve ti šalje signale. Ne može se davat podrška, a mi ne znamo ko to nas
14 podržava i zašta nas podržava."

15 Vidio sam po... po izrazu njegovog lica da ga je to povrijedilo i,
16 svakako, nije bilo diplomatski od mene, ali... Možda je to ta posljednja kap
17 bila, ali, evo, sve kažem "možda" jer niko to nije rekao.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, čuli smo, dakle, za
19 neke moguće kapi. Ne znam da li ćete se dalje raspitivati. Izvolite nastaviti.

20 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala Vam, časni Sude.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Gospodine Trbojeviću, sve ove kapi koje su se akumulirale u čaši koja
2 se prelila, to sada govorimo o 1994., kada govorimo o ovim konkretnim sporovima?

3 O: Ne. Govorili su... Ja ovo što spominjem bilo je i 1993., i 1994.

4 P: Dakle, dvije stvari su se dogodile. Vi i još neki članovi Vlade ste
5 se morali ukloniti sa vaših mjesta u Vladi, je li tako? To je jedna stvar bila.

6 O: B...Branko Đerić je dao ostavku na skupštini u novembru i to je imalo
7 karakter da je cijela Vlada pala. To je bilo novembra 1992. Od poslanika koji su
8 isključeni iz Skupštine 1994. - mislim da je 1994., al'... u ljeto je negdje
9 bilo - isključen je jedan član Srpske demokratske stranke. To je Radoslav
10 Brđanin. A poslije nekoliko mjeseci nas četvorica i tad mi više - ni... ni ja,
11 ni oni, ni niko od nas - nije bio član Vlade. Bili smo poslanici.

12 P: Da, da, to pokušavam razjasniti, gospodine Trbojeviću. Dakle, Vi ste
13 iz Vlade gospodina Đerića izašli u novembru 1992., je li tako?

14 O: Januaru 1993. jer je ta Vlada ostala na dužnosti dok nije nova
15 izabrana.

16 P: Zatim ste ostali poslanik sve do tog Vašeg isključivanja 1994., i to
17 je jasno?

18 O: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

19 P: U Vašem odgovoru na pitanje časnog Suda o zakonitosti Vašeg
20 isključivanja kao poslanika je bio sljedeći... Naime, po Vašem mišljenju, nije

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 postojala zakonska osnova. Po Vama je bilo veoma blisko, se može reći, tome da
2 nije postojala zakonska osnova. S obzirom da ste Vi advokat, Vi razumijete šta
3 govorim. Dakle, da napravimo tu razliku: da li hoćete reći da nije postojao
4 pravni mehanizam na temelju kojeg bi jedan poslanik mogao biti isključen ili, po
5 Vašem mišljenju, je taj mehanizam bio zloupotrebljen u Vašem slučaju jer nije
6 postojao pravi razlog da Vas se isključi? Koje je od tog dvog?

7 Da li razumijete o čemu govorim, gdje je tu razlika?

8 O: Ne znam kakve to veze s ovim predmetom, ali mi smo kandidovani i
9 izabrani...

10 Mogu li da odgovorim, časni Sude?

11 Mi smo kandidovani i izabrani po zakonu... po izbornom zakonu koji je
12 bio na snazi 1990. godine, čini mi se. Po tom zakonu je konstituisana Narodna
13 skupština. Po tom zakonu je bila predviđena procedura kako se opozivaju izabrani
14 poslanici i to je bila jedna nepraktična procedura koja je podrazumijevala da
15 poslanika možete opozvati, praktično, na isti način kako je izabran, dakle
16 neposrednim izjašnjavanjem birača, što je skoro nemoguće, je l', za
17 organizaciju.

18 U međuvremenu je, rekao sam, mandat nama kao narodnim poslanicima i toj
19 čitavoj Skupštini, mandat produžen zbog ratnog stanja, zbog nemogućnosti da se
20 organizuju slobodni izbori. Narodna skupština je donijela novi zakon o izborima
21 u kojem je pitanje stranačkih predstavnika riješeno drukčije. Nisu više
22 kandidati bili poimenično na listama i nije se glasalo za kandidate poimenično,

23

24

25

26

27

28

29

30

1 nego se glasalo za listu, pa je bio propis da srazmjerno broju mandata koje je
2 lista dobila na izborima, jedan broj tih mandata po listi, dakle, po
3 redoslijedu, ulazi u Skupštinu, a drugi broj mandata stranka može po svom
4 nahođenju da bira iz liste, ne po redoslijedu, nego prema kvalitetu,
5 sklonostima, stručnostima ljudi koji su na listi s obzirom na funkciju koju su
6 im namijenili u Skupštini.

7 Taj zakon je podrazumijevao, dakle, i mogućnost da se... da stranka
8 zamijeni nekog od poslanika koji su dobili od nje mandat.

9 E sad, u momentu kad se donosi odluka da se nama uskrati mandat, sastaje
10 se jedan od organa stranke koji za to nema nikakva ovlaštenja ni u Statutu
11 stranke. Ne provodi nikakav postupak, ne donosi nikakvu odluku, ne uvažava
12 nikakve kriterijuma, kao što je kriterijum da li sam ja izabran iznad polovine
13 ili ispod polovine mandata, jer do polovine se ulazi po redoslijedu i oni nisu
14 mogući za manipulisanje, a od polovine su mogući za zamjenu, itd. Dakle, šalje
15 se pismo Skupštini i obavještava se Skupština da je taj odbor odlučio da uskrati
16 dalji mandat... i navedena su naša četiri imena. Nisam mogao kraće ovo
17 objasniti, vjerujte.

18 G. STEWART: [simultani prevod] Evo, sada smo bili s gospodinom
19 Trbojevićem sve do vremena za pauzu.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

petak, 08.04.2005.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o originalnom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena sa transkriptom na engleskom jeziku.

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Samo još jedno kratko pitanje da bih
2 bolje shvatio:

3 Prema ovom sistemu koji ste nam sada opisali kao demokratski sistem,
4 dakle, stranka je, na koncu, bila ta koja je mogla smijeniti jednog zastupnika
5 drugim?

6 SVEDOK: Tako je.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li smatrate da je to demokratski
8 sistem, naime, u kojem stranka je ta koja to može uraditi?

9 SVEDOK: Sasvim je to stvar koncepta. Nema razloga da ne bude
10 demokratski. Stranka je dobila mandate, stranka njima raspolaže. Propis je
11 rekao: jedan procenat sa liste po redoslijedu ulazi automatski, a drugi dio je
12 na raspolaganju stranci da manipuliše njima. A pošto sam ja bio na broju 5 od
13 140, čini mi se, nije dolazio u obzir da se sa mnom manipuliše. Peti ili šesti -
14 da sad... nemojte me držat za reč.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, Vi ste tvrdili i tvrdite da je
16 mjesto gdje ste bili na listi Vam garantiralo da je ovo Vaše mjesto u Skupštini
17 nije jedno od onih gdje se Vas može zamijeniti. Da li sam dobro razumio?

18 SVEDOK: Tako je. Niti je taj zakon uopšte mogao da se primijeni na
19 Skupštinu koja je konstituisana po starom zakonu.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, shvaćam. Vi ste smatrali da je došlo
21 do problema vezanog za prelaženje s jednog zakona na drugi, s obzirom na to kada
22 se šta događalo.

23 SVEDOK: Tako je.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Sada ćemo poći na pauzu, a nastavljamo s
2 radom u 16.15h.

3 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

4 ... Početak pauze u 15.49h

5 ... Sednica nastavljena u 16.17h

6 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

7 Izvolite sestti.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, možete nastaviti.

9 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala Vam, časni Sude.

10 P: Gospodine Trbojeviću, nešto pred pauzu postavljeno Vam je pitanje,
11 odnosno sažet Vam jedan odlomak Vašeg ranijeg razgovora iz marta 2003. /u
12 engleskom transkriptu: "2004." / godine. To je na stanici 231 /u engleskom
13 transkriptu: "21" / u prevodu na engleskom. Ne znam gde je tačno, ali ću pokušati
14 kratko da Vas podsetim na to što je rečeno.

15 To je bio sudija Hanoteau koji Vam je pročitao taj deo razgovora. Dakle:
16 "Moram Vam reći da su neslaganja počela da se primećuju u to vreme i dovela su
17 do reakcije SDS-a. SDS je tražio da Izvršni odbor... A Izvršni je odbor...
18 Glavni odbor SDS-a je takođe bio prisutan na sednicama Skupštine, što znači da
19 je izvestan broj poslanika bio pod izvesnim pritiskom." To je kraj citata.

20 Vi ste rekli da je ovo bilo 1992. godine. Možete li nam nešto preciznije
21 reći kada 1992.?

22 O: Ne mogu Vam reći tačno. To se verovatno vidi iz zapisnika.

23 P: Da li je, zapravo, situacija bila sledeća: Vi ste rekli da je bilo
24 otprilike 70 poslanika iz SDS-a u Skupštini, a izvestan broj tih 70 poslanika,
25 odnosno članova SDS-a je, svakako, morao biti ionako u Glavnom odboru, zar ne,
26 gospodine Trbojeviću?

27 O: Mislim da nisu poslanici bili članovi Glavnog odbora; možda poneko od
28 njih.

29

30

1 P: Ne zanimaju me precizne brojke, koliko ih je bilo, ali je, dakle,
2 svakako bilo nekoliko njih koji su u isto vreme bili i članovi Odbora, i
3 poslanici, zar ne?

4 O: Pretpostavljam da jeste, ali je činjenica da kad Glavni odbor stranke
5 dođe na sjednicu, ima ljudi koji sjede u sali skoro dvostruko više nego kad
6 sjede sami poslanici.

7 P: Gospodine Trbojeviću, da li Vi želite reći da je to bilo učinjeno sa
8 namerom... taj poziv, odnosno uputstvo ili šta god da je to bilo, da članovi
9 Glavnog odbora SDS-a budu prisutni na sednici Skupštine kako bi se na izvesan
10 način vršio pritisak na poslanike?

11 O: /nerazgovetno/ ...objašnjeno je da je to u cilju potpunijeg
12 informisanja i poslanika, i Glavnog odbora stranke; u cilju svestranije rasprave
13 među svima nama, dakle do...donoše... da.... do...do olakšavanja da se dođe do
14 jedinstvenog stava, ali objasnio sam da je to na izvjestan način bio i... imalo
15 karakter jednog pritiska na...na poslanike.

16 P: Na poslanike iz redova SDS-a ili i iz redova drugih stranki, ili i na
17 jedne, i na druge?

18 O: Mislim, i na jedne, i na druge.

19 P: Što se tiče poslanika koji nisu bili u redovima SDS-a, postojao je,
20 svakako, vrlo očit politički pritisak nad njima, koji se, zapravo, odražavao u
21 postojanju te ogromne većine u Skupštini, koju su činili članovi SDS-a.

22 O: Tako je.

23 P: Vi ste u ovom razgovoru rekli - a to je ovaj drugi razgovor - na
24 stranici 7 engleskog... Ja Vam ne mogu reći sada tačno koji je to red, a to je

25

26

27

28

29

30

1 na stanici 6. Ja mislim da Vi imate taj drugi razgovor tu. Vi ste izjavili da je
2 Glavni odbor te stranke SDS-a bio praktično nekakva vrsta veća u Skupštini.

3 Vi ćete videti jedno pitanje gospodina Margettsa gde on spominje
4 procenat od 90%. To je negde na sredini. Jeste Vi to našli? To je jedno pitanje
5 od četiri reda i negde u sredini je ta brojka. To je stranica ili 6, ili 7 ovog
6 dokumenta. Jeste li našli to?

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Trbojeviću, možda na stranici
8 7, otprilike 7. ili 8. redak.

9 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala.

10 SVEDOK: Našao sam taj tekst.

11 Šta ste konkretno mi rekli, molim Vas? Gdje je ovaj... ovaj proc...

12 G. STEWART: [simultani prevod]

13 P: Na to sam se oslanjao, gospodine Trbojeviću, kao na oznaku. Ako biste
14 sad pogledali deset redaka iznad tog dijela - tu je jedan duži odgovor koji ste
15 dali prije tog pitanja. Tu se spominje Glavni odbor. Na engleskom kaže: "To
16 apsolutno nije točno jer je Glavni odbor, praktično, bilo Vijeće Skupštine." Da
17 li to vidite?

18 O: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

19 P: Možete li objasniti što ste željeli reći kad ste rekli da je to
20 praktički bilo Vijeće ili Savjet Skupštine?

21 O: Ušli smo u ovaj dio teksta tako što smo spomenuli da je bilo rečeno
22 da političke stranke treba da umire svoje aktivnosti dok traju ratna dejstva. I

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ovde ja kažem da je Karadžić često to spominjao da je pogriješio što je umirio
2 rad Srpske demokratske stranke dok je bilo... situacija na frontu takva kakva je
3 bila, da je stranka zbog toga, da kažem, bila manje aktivna, da nije
4 funkcionisala, itd., itd.

5 I ja ovde kažem da to apsolutno nije bilo tačno jer niti je rad stranke
6 bio zamrznut, nije je neko insistirao na tome da stranka ne fukcioniše.
7 Naprotiv, ovde ja sam se izrazio malo slikovito i rekao da je Glavni odbor te
8 stranke, praktičko...praktično, bio skupštinsko vijeće, misleći na one sastanke
9 kad je Glavni odbor dolazio da prisustvuje sednicama Kluba poslanika i vodio
10 raspravu ravnopravno sa tendencijom da Glavni odbor stranke treba poslanicima da
11 kaže kako i šta treba da rade, a da poslanici ne bi trebalo mnogo sad tu da
12 pametuju. To je otprilike ono što sam mislio i to otprilike ovde stoji napisano.

13 P: Gospodine Trbojeviću, uz dužno poštovanje, moram primetiti da se Vi
14 ne koncentrišete u potpunosti na pitanje koje Vam ja postavljam, pa bih Vas
15 zamolio da pokušate pažljivo da slušate ono što Vas ja pitam i da pokušate da na
16 pitanja stvarno odgovorite.

17 Dakle, ja sam Vas pitao da objasnite šta se podrazumevalo time što je
18 ovde rečeno da je Glavni odbor te stranke bio, praktično, skupštinsko veće.

19 Dakle Vi ste nam ispričali neke stvari koje su vezane za kontekst s tim
20 u vezi, itd., no kad kažete ovo, da je to, praktično, skupštinsko veće, šta
21 tačno želite time reći?

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, nakon tog nekog
23 uvodnog komentara svedok je rekao: "Ja sam rekao da je, praktično, bio
24 skupštinsko veće, a ono što sam, zapravo, pokušavao da kažem je to da su članovi

25

26

27

28

29

30

1 Odbora prisustvovali sastancima poslanika i učestvovali u svemu tome kao jednaki
2 u svim debatama i da je tendencija Glavnog odbora stranke da poslanicima kaže
3 šta treba da čine i da se od poslanika nije očekivalo da to previše
4 komentarišu."

5 Ja mislim da stvarno niste u pravu kada kažete svedoku da on ne sluša
6 Vaša pitanja i da na njih odgovara jer je ovo odgovor na ono što ste Vi pitali.

7 Nastavite sada.

8 G. STEWART: [simultani prevod] Pa, moguće, časni Sude, da ste Vi sada u
9 pravu što se ovoga tiče, što bi onda značilo da sam ja pogrešio.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pređite na sledeće pitanje.

11 G. STEWART: [simultani prevod] U redu, časni Sude.

12 P: Dakle, Vi ovde ne govorite o nekakvom formalnom ili polu-formalnom
13 telu. Vi, zapravo, koristite ovaj izraz samo u svrhu opisa načina na koji je
14 funkcionisao Glavni odbor, je li tako?

15 O: Govorim o sasvim praktičnoj situaciji. Kažem da sam se tu slikovito
16 izrazio upotrebljavajući taj izraz "skupštinsko vijeće". Nisam mislio na
17 formalno vijeće.

18 P: Gospodine Trbojeviću, Ja ću Vam sada pročitati jedan opis položaja
19 Glavnog odbora i funkcija, a taj opis potiče iz izveštaja veštaka koji je
20 naručilo Tužilaštvo. Taj izveštaj je sačinio gospodin Patrick Treanor. Ja ću Vam

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 sada, dakle, to pročitati, a od Vas ću zatražiti da kažete u kojoj se meri Vi
2 slažete sa onim što je on rekao.

3 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, radi se o paragrafu 31
4 izveštaja gospodin Treanora.

5 Ono što on kaže je sledeće: "Uistinu, aktivnosti Glavnog odbora nisu u
6 velikoj meri dokumentovane i pomisao na koju nas navodi taj nedostatak
7 dokumenata je pomisao da možda sastanci Glavnog odbora nisu bili toliko česti.
8 Uprkos značaju koji imao Glavni odbor u skladu sa Statutom stranke, centralno
9 telo stranke je u prvoj godini postojanja SDS-a, s jedne strane, bilo u senci, a
10 sa druge strane je rukovodstvo stranke praktikovalo procedure donošenja odluka
11 koje su bile zasnovane na principu *ad hoc*."

12 P: Trebalo bi samo da Vam kažem, gospodine Trbojeviću, da se ovde govori
13 o prvoj godini postojanja SDS-a, znači, ne od 1992. godine, već od 1990. i 1991.

14 Dakle, recite nam znate li Vi išta o Glavnom odboru i o aktivnostima
15 Glavnog odbora u tok u te prve godine postojanja SDS-a što bi Vam omogućilo da
16 na svrsishodan i koristan načina prokomentarišete ovaj deo izveštaja gospodina
17 Treanora.

18 O: Ne znam ništa o funkcionisanju Glavnog odbora SDS-a od konstituisanja
19 do... dok se nisu počeli pojavljivati na skupštini.

20 P: Još jedan vrlo kratak odlomak, a to je tačka 41 izveštaja gospodina
21 Treanora. To nije ograničeno sada na ovaj ranije pomenuti period.

22 Kaže: "Iako je Glavni odbor, čiji je raniji predsednik po dužnosti bio
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Karadžić, a Krajišnik jedan uticajan član, razmatrao 1991. godine nacrt Statuta
2 kao najviši organ stranke između sednica Skupštine, Izvršni odbor je nastojao da
3 igra mnogu aktivniju ulogu kao organ, kao telu u praksi, iako nijedno od ovih
4 formalnih tela stranke nije sistematski i konzistentno vršilo kontrolu nad svim
5 strukturama SDS-a."

6 Gospodine Trbojeviću, da li imate dovoljno saznanja da biste sada mogli
7 da prokomentarišete tačnost ovoga što je ovde rečeno?

8 O: Nemam. Ja nisam bio član stranke i nemam saznanja o...o...o
9 aktivnostima i saradnji ili nesaradnji organa unutar stranke.

10 P: Malopre, odgovarajući na jedno od pitanja, rekli nešto što je dovelo
11 do kratke razmene između predsedavajućeg sudije i mene - a tada ste rekli: "Ono
12 što sam pokušavao da kažem je da su članovi Odbora," tj. Glavnog odbora,
13 "prisustvovali sastancima, sa poslanicima učestvovali u radu, da su imali jednak
14 položaj u svim debatama kao i svi ostali, a da je tendencija Glavnog odbora
15 stranke bila da poslanicima kaže šta treba da čine."

16 Dakle, prvo pitanje koje bih Vam postavio proističe iz toga što ste Vi
17 rekli, a to je da su, znači, članovi Glavnog odbora učestvovali ravnopravno u
18 debatama. Hoćete li reći da je bilo tačno da su članovi Glavnog odbora koji nisu
19 bili poslanici, a koji su bili u skupštini, u praksi bili jednako slobodni i, u
20 praksi, koristili tu slobodu u jednakoj meri kao i poslanici kako bi se izrazili
21 pred Skupštinom. Da li se sećate toga?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Tako je.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Biste li meni mogli nešto da pojasnite,
3 gospodin Stewart? Recite mi sledeće: kada Vam je gospodin Stewart malo pre rekao
4 "prisustvovali sastancima poslanika" to je on rekao kad je čitao citat Vašeg
5 ranijeg odgovora, a onda je kasnije unutar pitanja pomenuo "članove Glavnog
6 odbora koji nisu bili poslanici, ali su na sastancima Skupštine uživali jednake
7 slobode".

8 Kada kažete "sastanci poslanika", da li Vi pod time podrazumevate
9 službene sednice Skupštine ili pod time podrazumevate susrete između poslanika
10 koji se dešavaju van tog službenog okvira Skupštine?

11 SVEDOK: U principu, kad sam prvi put to spomenuo, rekao sam da su
12 članovi Glavnog odbora stranke dolazili na sastanak Kluba poslanika koji
13 prethodi zasjedanju Skupštine. Na tom Klubu poslanika se vodi prethodna rasprava
14 od toga šta će sve ući u dnevni red, pa do sadržaja pojedinih tačaka. U toj
15 raspravi učestvujemo ravnopravno, i članovi Glavnog odbora koji nisu poslanici.
16 I ljudi koji su poslanici pripadaju tom Klubu stran... Klubu poslanika Narodne
17 skupštine.

18 Mislim da Glavni odbor samoj zvaničnoj sjednici Skupštine možda par puta
19 da je prisustvovao, ali nije bila praksa da na samoj sjednici oni sjede s nama.
20 Ili sam ja sad to... U svakom slučaju, ne stalno; možda koji put, ali, evo sad -

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A ako bi se desilo da budu prisutni na
22 tim sastancima Skupštine, da li bi i tada ravnopravno učestvovali u debati?

23 SVEDOK: Isti je odnos bio.

24 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Možete nastaviti, gospodine
25 Stewart.

26

27

28

29

30

1 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, možda bi bilo dobro da kažem
2 sledeće - i radi gospodina Trbojevića - to pitanje sam ja postavio u vezi
3 konkretno sa debatama.

4 P: Jer očito je da su jedine debate o kojima Vi možete nešto reći, zato
5 što ste njima lično bili prisutni, upravo one koje su vođene na sednicama
6 Skupštine, zar ne?

7 O: Prisustvovao sam i sjednicama Kluba poslanika i sjednicama Skupštine,
8 kad sam prisustvovao. Nisam svaki put, ali -

9 P: Je li to bio Klub poslanika SDS-a u koji ste pozivani ili šta?

10 O: Da.

11 P: A da li je bilo poslanika koji nisu bili u redovima u SDS-a, a koji
12 su bili u Skupštini? Da li su i oni bili pozivani u taj Klub poslanika SDS-a?

13 O: Pa, jedno vrijeme jesu, jer je dominantni bio termin "srpski
14 poslanik" - što je bilo, je l', nezvanično, ali suštinska karakteristika - a
15 kasnije su tražili i formirali svoj klub "nezavisni poslanici".

16 P: A ko je to tražio da se formira zaseban klub za nezavisne poslanike?

17 O: Bilo je nekoliko poslanika. Meni se čini da sam rekao da... da ih je
18 bilo, po mom sjećanju, sedam, a to su bili... Zaboravio sam imena stranaka.
19 Nezavisni socijaldemokrati - je l' su se tako zvali? Sad, Vi mi tu ne možete
20 pomoći. Ne mogu da se sjetim, ali jedna je bivši komunisti i...i...i
21 socijaldemokrati. Bilo ih je nekoliko.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Gospodine Trbojeviću, možda to nije od toliko velike važnosti za
2 sada. Hvala Vam, u svakom slučaju.

3 Mislim da ste rekli da je traženo da se formira zaseban klub poslanika
4 ili nešto slično. Dakle, recite nam je li, zapravo, ta mala grupa poslanika sama
5 preuzela tu inicijativu, dakle, da formira Klub nezavisnih poslanika?

6 O: Koliko se ja sjećam, formirali su klub u dogovoru sa predsjednikom
7 Skupštine i sekretarom.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mislim da je došlo do neke zabune,
9 gospodine Trbojeviću.

10 Zapravo, gospodin Stewart pokušava da sazna ko je imao inicijativu, čija
11 je inicijativa bila da poslanici koji nisu bili u redovima SDS-a više ne dolaze
12 u Klub poslanika SDS-a, već da formiraju sopstveni poslanički klub. Dakle, čija
13 je to bila inicijativa?

14 O: Nezavisnih poslanika.

15 P: Dakle, kad kažete "oni su to tražili", znači, tražili su da im se
16 dozvoli da kreiraju, da formiraju sopstveni poslanički klub?

17 O: Tako je.

18 P: U redu. Možete sada nastaviti.

19 G. STEWART: [simultani prevod]

20 P: Dakle, kada je gospodin predsjedavajući govorio o tome da je tražena
21 dozvola da se to učini, kakva je, zapravo, bila situacija? Zar nije istina da,
22 zapravo, nije bilo potrebe da se traži bilo čija dozvola za to da se nezavisni
23
24
25
26
27
28
29
30

1 poslanici sastaju gde hoće i kad hoće, zar ne?

2 O: Pa, vidite, postoji neki skupštinski poslovnik. Ja sad ne mogu
3 tvrditi, ali mislim da...

4 P: Gospodine Trbojeviću, možda bi bilo moguće da ja krenem, zapravo, sa
5 jednim nizom pitanja koji će nam sve ovo pojasniti.

6 Kao prvo, niko ne bi mogao da spreči neku grupu poslanika da se
7 susretnu, ako to žele, na primer u svojoj kući, da idu jedni kod drugih ili da
8 iznajme sobu u hotelu ili negde kako bi to učinili. Dakle...

9 O: Nije ih niko sprečavao.

10 P: I ako bi oni rešili da sebe nazovu Klubom nezavisnih poslanika, ni to
11 niko ne bi mogao da nam zabrani, zar ne?

12 O: Pokušao sam da Vam objasnim da postoji poslovnik o radu Skupštine,
13 koji propisuje koliko poslanika treba da bude da bi mogli da se proglase klubom.

14 P: Gospodine Trbojeviću, molim Vas.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, možda bi bilo
16 najbolje da pustite svjedoka da odgovori.

17 Dakle, kažete da je u pravilniku bilo navedeno koliko je bilo potrebno
18 poslanika da bi se formirao klub.

19 Možete nastaviti, gospodine Stewart.

20 G. STEWART: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

21 P: Dakle, nakon što utvrdimo te dvije jednostavne činjenice, što sam
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 imao namjeru, dakle, da bi zatim takvu grupu Skupština prihvatila da bi se oni
2 mogli obraćati gospodinu Krajišniku kao predsjedniku Skupštine, onda je bilo
3 neophodno da se na neki zvanični način to proglasi klubom poslanika Skupštine.
4 To je ono što mi želite reći, je li tako?

5 O: /prevod engleskog transkripta: "Tako je."/

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dozvolite da postavim jedno pitanje. Taj
7 broj koji je bio potreban prema pravilniku, je li se znao ili nije?

8 SVEDOK: Ja ga sad ne znam napamet, ali je sigurno bio predviđen. Na
9 početku je bio stav da svi funkcionišemo kao jedan klub, kao poslanici iz reda
10 srpskog naroda, jer smo to po kriterijumu izašli iz Skupštine Bosne i
11 Hercegovine.

12 Kasnije je ova grupa - nazvali smo ih "nezavisni poslanici" - objavila
13 da želi da ima svoj klub, dakle, da dobija svoje materijale, da ima pravo da
14 njihov predstavnik u ime kluba nešto predlaže ili postavlja pitanja na
15 skupštini, da ima svoju prostoriju za sastanke, i to je prihvaćeno bez ikakvih
16 uslovljavanja od strane Kluba SDS-a.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Rekli ste da je bilo sedam poslanika
18 koji nisu bili članovi SDS-a.

19 SVEDOK: /prevod engleskog transkripta: "Koliko se ja sjećam, da."/

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li je to bio dovoljno velik broj da
21 se može formirati klub poslanika, barem prema pravilima?

22 SVEDOK: Ne mogu sad to tvrditi, vjerujte mi.

23 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle mi ne znamo da li, prema
24
25
26
27
28
29
30

1 pravilniku barem, su ti poslanici imali pravo da se formira klub poslanika ili
2 je to napravljeno kao iznimka u tu svrhu?

3 SVEDOK: Ne mogu tvrditi.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu.

5 Možete nastaviti, gospodine Stewart.

6 G. STEWART: [simultani prevod]

7 P: Međutim, šta god od to dvoje bilo, čini se jasno iz ovog što ste nam
8 rekli, gospodine Trbojeviću, da nije nedostajalo želje za suradnjom od gospodina
9 Krajišnika ili bilo koga drugog, kad već o tome govorimo, da se prizna i da se
10 ima odnos i sa tim klubom poslanika, zar ne?

11 O: Tako je.

12 P: Da se sad vratimo na Glavni odbor. Vi ste nam Glavni odbor opisali
13 kao tijelo koje je davalo uputstva poslanicima, točno?

14 O: Pa, nisam rekao da je Glavni odbor davao uputstva. Rekao sam da su
15 članovi Glavnog odbora prisustvovali u raspravi sa poslanicima, iznosili svoje
16 stavove i na taj način uticali na stavove koje će poslanici kasnije na skupštini
17 razmatrati ili usvajati.

18 P: Ti sastanci SDS-a... Da li su Vas pozivali na sastanke Kluba
19 poslanika SDS-a odmah po Vašem dolasku na Pale u maju 1992.?

20 O: Da.

21 P: Na kraju je došlo do Vašeg isključivanja iz Skupštine, ali tokom
22 1992. Da li ste bili i dalje pozivani na sastanke Kluba poslanika SDS-a?

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

petak, 08.04.2005.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o originalnom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena sa transkriptom na engleskom jeziku.

1 O: Da.

2 P: Vaš odgovor, koji sam očekivao da mi date prije nekog vremena - to je
3 na strani 34, redovi 10, pa vreme je 16:27 - Vi ste tu rekli da je tendencija
4 bila da Glavni odbor stranke govori poslanicima šta da rade, a poslanici samo po
5 sebi nisu mogli puno o tome reći. Dakle, bilo je prilično jasno da je Glavni
6 odbor bio taj, a maloprije ste rekli nešto drugo.

7 Možda bi bilo najbolje da to ipak razjasnimo. Da li Vi tvrdite na osnovu
8 Vaših ličnih opservacija da je Glavni odbor SDS-a kao organ imao tendenciju da
9 govori poslanicima šta da rade?

10 O: Ja nemam... nemam saznanja da li je Glavni odbor kao organ prethodno
11 donio zaključke koje će onda članovi Glavnog odbora u diskusijama dokazivati ili
12 nametati poslanicima. Ja to ne znam. Mislim da se nije desila situacija da neko
13 ustane pa kaže: Glavni odbor je zaključio..., pa da pročita nešto što bi bilo
14 nalog. Mislim da toga nije bilo. A o tome da sad grupa ljudi, 50-60 ljudi, dođe
15 u salu i... i zastupa neke stavove, ja od toga osjećam pritisak jer... jer kad
16 ja mislim drukčije, imam više ljude s kojima se konfrontiram. To je sad moj
17 osjećaj o kojem sam ja ovde govorio.

18 P: Pomozite mi da skroz to razjasnimo. Dakle, od druge polovine maja pa
19 sve do septembra 1992. - da li ste Vi i drugi nezavisni poslanici svi bili
20 pozivani na te sastanke Kluba poslanika SDS-a?

21 O: Svi smo bili pozivani.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li je došlo do toga da su u jednom trenutku počeli pozivati jednog
2 ili samo neke od vas?

3 O: Ne znam za takvu situaciju.

4 P: Da li se u bilo kom trenutku prije Vašeg konačnog isključivanja iz
5 Skupštine 1994., desilo da Vas više nisu pozivali na sastanke Kluba poslanika
6 SDS-a?

7 O: Naravno.

8 P: Kada je to bilo?

9 O: /nečujno/ ...isključenje.

10 P: Da, to je jasno. Ja možda nisam dovoljno jasno to rekao u svom
11 pitanju. Dakle, do Vašeg isključenja nije bilo nijednog trenutka da Vas nisu
12 pozivali? Jesam li u pravu?

13 O: U pravu ste.

14 P: Znači, tačno. Da, to je... Kad ja postavim pitanje na taj način, onda
15 je nejasno.

16 Ono što bih sad htio da uradimo, gospodine Trbojeviću, je da Vas pitam
17 nešto o sjednicama Vlada, na kojima ste - barem na mnogima od njih - Vi također
18 bili prisutni. Mislim da će i svjedoku, a i svima drugima biti potreban onaj
19 registrator broj 1 materijala koje je Tužilaštvo predočilo za iskaz ovog
20 svjedoka.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možda bismo mogli onda svjedoku dati to.
22 I recite od kojeg tabulatora počinjemo.

23 G. STEWART: [simultani prevod] Počet ćemo od tabulatora broj 8.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Gospodine Trbojević, da li vidite da se tu pod tabulatorom 8 radi o
2 zapisniku sa sjednice Vlade Srpske Republike Bosne i Hercegovine održanog 18.
3 maja 1992.?

4 O: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

5 P: Moje prvo pitanje - i ako želite, možete pročitati ovo da osvježite
6 pamćenje - da li je to bilo prerano za Vas da biste Vi bili prisutni na tom
7 sastanku?

8 O: Nema mene ovdje.

9 P: Pod tabulatorom 9... ili možda da kažem ovako: Vi ne možete reći
10 Vijeću, ali na temelju ovih raznih zapisnika čini se da neko vrijeme - negdje do
11 juna - u određenom trenutku se nije vodio zapisnik o tome ko je prisutan, ali da
12 je onda to počelo negdje u junu. To se može vidjeti iz dokumenata. Da li se
13 sjećate toga, gospodine Trbojeviću?

14 O: Pa, ne sjećam se kako se to desilo. 18. sigurno nisam bio na sjednici
15 jer bio sam... bio na Palama. 23. sam mogô biti, ali, evo, to sad ne znam.

16 P: U tom slučaju da pogledamo pod tabulatorom 9, dakle sjednicu od 23.,
17 da vidimo da li bi na temelju sadržaja se mogli sjetiti jeste li bili niste bili
18 prisutni. Pokušajmo što je moguće brže proći kroz to. Pod točkom 1, Vlada je
19 obavještena o pregovorima vezanim za ukidanje blokade kasarni u Sarajevu.
20 Odlučeno je da se teško oružje ne smije predavati neprijatelju.

21 Točka 2 ima veze sa mobilizacijom.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Točka 3 s mogućnostima i oportunitetom proglašavanja ratnog stanja u
2 opštinama zahvaćenim ratom.

3 4 je ukidanje kriznih štabova.

4 Neću dalje ulaziti u ovom trenutku. Da li Vam to omogućava, a Vi recite
5 ako ne, da li Vas to podsjeća i prisjeća jeste li bili ili niste bili, da li je
6 moguće da ste bili?

7 O: Po datumu je moguće, ali po sadržaju ne mogu reći, jer ovo pitanje
8 kasarni se ponavljalo sve dok te kasarne nisu iseljene, tako da... Sad, je li to
9 da li sam prisustvovao tom razgovoru ili je tih razgovora bilo još poslije, sad
10 n...ne mogu tvrdim.

11 P: Dobro. Preskočimo taj...

12 Sljedeći tabulator, 10 - riječ je o zapisniku sa sastanka sljedećeg
13 dana, 24. maja. Razlika je što ste ovdje Vi konkretno spomenuti. Ako pogledamo
14 na... tj. vidite to, zar ne, gospodine Trbojeviću?

15 O: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

16 P: Imate ga. Dobro. Dakle, pogledajmo na kraju. Točka broj 5, posljednja
17 točka pod glavnom točkom 3: potpredsjednik Vlade Milan Trbojević je dobio
18 uputstvo da u suradnji sa zaduženim ministarstvima sastavi spisak propisa koji
19 su prioritetni."

20 Da li biste se složili, gospodine Trbojeviću, da je veoma vjerovatno da
21 ste bili na ovom sastanku?

22 O: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

23 P: Dakle, ako se pogleda glavna, tj. šira točka 2, tu stoji da je
24 zaključeno da: "Za potrebe Vlade, Ministarstvo unutrašnjih poslova treba

25

26

27

28

29

30

1 sastaviti detaljne informacije vezane za bezbjednosnu situaciju i stanje javnog
2 reda i mira u Srpskoj Republici Bosni i Hercegovini. Posebno..." to je sve
3 napravljeno, zar ne?

4 O: Ovde stoji zaključak da treba iscrpna informacija o bezbjednosnoj
5 situaciji i stanju javnog reda i mira. Stanje javnog reda i mira se pričalo svo
6 vrijeme kol'ko... koliko je ova Vlada trajala. Koliko je sve izvještaja na tu
7 temu i kakvih bilo, to ja sad ne mogu reći, ali da je stanje uopšte bilo vrlo
8 loše, to...to, mislim, da je opšte poznato.

9 P: Da li Vi kažete... Želim, zapravo, da sve bude fer. Dakle, Vi kažete
10 da se ne možete sjetiti da li je takav jedan detaljan izvještaj bio i
11 napravljen.

12 O: Pa, ja vjerujem da bilo više takvih izvještaja, ali ako obratite
13 pažnju šta... o čemu se sve ovde razmišlja kao o problemu, o pitanjima
14 kriminala, o zaštiti državne, privatne imovine, o pojavama ratnog profiterstva,
15 o pojavama maltretiranja građana i od drugim pitanjima koja su relevantna za
16 ocjenu političkog stanja i raspoloženja srpskog naroda, onda Vam je jasno da je
17 to ogroman dijapazon problema koje treba obuhvatiti.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dozvolite da Vas pitam nešto. Potrebno
19 mi je razjašnjenje. Kažete da je to uključivalo i državnu imovinu, ali spominje
20 se i privatna imovina srpskog naroda, a zatim se kaže "pojave maltretiranja
21 građana Srpske Republike BiH", i onda se kasnije govori o političkom stanju i

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 raspoloženju srpskog naroda.

2 Kada se tu govori o imovini srpskog narodna, da li to uključuje i
3 nesrbe?

4 SVEDOK: Iz ovoga se ne vidi, ali ne može se o... o javnoj bezbjednosti
5 govoriti, a razdvojiti imovinu jedne nacije od... privatnu imovinu jedne nacije
6 od druge, ni ličnu sigurnost jednih građana od drugih.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To se može uraditi. Da li to pruža
8 potpunu sliku, to je nešto sasvim drugo, ali to je moguće uraditi.

9 SVEDOK: Ja to kažem. Ne može se govoriti o ličnoj sigurnosti građana, a
10 mislit samo na građane jedne nacionalnosti. Ne može se govoriti o imovinskoj
11 sigurnosti građana, a mislit samo na imovinu jedni... jedne nacionalnosti. Zato
12 kažem: ovde je ogroman broj problema koje treba imati u vidu i pokušavat tražit
13 rješenja za nje... za njih.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li bi to značilo da taj izvještaj
15 koji se traži, uključujući i pitanje zlostavljanje građana Srpske Republike
16 Bosne i Hercegovine, da bi to, zapravo, pokrivalo i zlostavljanje Srba i građana
17 nesrba?

18 SVEDOK: Naravno da bi izvještaj morao da pokriva i jedne, i druge.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A raspoloženje srpskog naroda, da li to
20 uključuje i raspoloženje nesrpskog naroda?

21 SVEDOK: Ne znam šta se pod tim misli, vjerujte.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možete nastaviti.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. STEWART: [simultani prevod]

2 P: Pod 3 u prvom odlomku stoji: "Dogovoreno: predsjednik Skupštine
3 srpskog naroda, Momčilo Krajišnik, organizuje sastanak sa rukovodstvom Republike
4 Srpske Krajine u Banja Luci, SAO Krajina. Sastanak bi trebalo organizovati što
5 prije."

6 Da li nam možete reći nešto više o tom sastanku nego što se može vidjeti
7 u ovom zapisniku?

8 O: Ja znam da je, ako se dobro sjećam, u dva navrata bio sastanak sa
9 rukovodstvom Republike Srpske Krajine, jedan u Banja Luci, jedan u, čini mi se u
10 Novom Gradu, sad... je l'...

11 Ali ko je dogovarao i kako to - ne mo... nemam saznanja o tome.

12 P: Možete li nam reći čemu je to služilo? Ustvari, da se držimo ovog
13 sastanka u Banja Luci, možete li nam reći koja je svrha bila tog sastanka?

14 O: Pa, vidite, Republika Srpska Krajina je institucija Srba koji su se u
15 Republici Hrvatskoj borili za svoja prava. U Republici Srpskoj je bio jako
16 izražen stav da bismo trebali mi, Republika Srpska, proglasiti neku vrstu
17 ujedinjena sa Republikom Srpskom Krajinom. Taj su stav naročito zastupali
18 poslanici iz... iz Krajine, iz Banja Luke i ovog zapadnog dijela republike.

19 Koliko ja znam, Karadžić se protivio takvom stavu i mislim da...da je
20 čak rekao da je... mislim da je čak rekao da je takva uputa iz Beograda, da nije
21 opravdano da se takvo ujedinjenje pokušava i proglašava.

22 P: Dakle sjednica Vlade, barem u ovoj situaciji znači da su ljudi bili
23 upoznati sa pitanjem vezanim za SAO Krajina, je li tako?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Očigledno je da je planiran sastanak.

2 P: Međutim članovi Vlade su bili upoznati sa time o čemu se radilo?

3 O: Vidi se iz zapisnika.

4 P: To je nešto čega se sjećate ili to vidite samo iz zapisnika?

5 O: Sjećam se. Sad sam rekao da je pritisak poslanika iz Bosanske Krajine
6 bio vrlo izražen da se proglasi ujedinjenje Republike Srpske Krajine i Republike
7 Srpske. Znam da su poslanici Autonomne Regije Krajina nešto od toga dogovarali
8 sa Republikom Srpskom Krajinom i...i pripremali da oni proglase ujedinjenje. I
9 znam da se Karadžić ljutio zbog toga.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Jeste li upravo rekli da znate da je
11 Karadžić se tome protivio ili se Krajišnik tome protivio? - jer Vas prevodioci
12 nisu dobro čuli.

13 SVEDOK: Rekao sam da se Karadžić protivio.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala.

15 G. STEWART: [simultani prevod]

16 P: Možete li reći Vijeću koji je razlog da se Vlada suglasila...
17 ustvari, da pitam prvo ovo: kada u zapisniku stoji da je bilo "dogovoreno da
18 predsjednik Skupštine srpskog naroda Momčilo Krajišnik," itd., to je bila odluka
19 koja je donesena na toj sjednici Vlade, a ne da se govori o nekom dogovoru koji
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 je postignut ranije između nekih ljudi koji nisu nužno u Vladi?

2 O: Ma, ne znam tačno, ali nije Vlada mogla donijet odluku da...da će
3 Momčilo Krajišnik ići da organizuje sastanak. Morala je imati informaciju da
4 Krajišnik radi na tome i da će organizovat sastanak. Ovo je, vjerovatno,
5 konstatacija više u formi informacije, da se zna da je to dogovoreno.

6 P: Zamolit ću Vas da pročitate nekoliko ovih prvih riječi koje su
7 navedene tu - dakle u Ad 3, prvi paragraf. Molim Vas, dakle, prvih nekoliko
8 riječi, polako, naglas.

9 O: Piše: "Dogovoreno je da predsjednik Skupštine srpskog naroda Momčilo
10 Krajišnik organizuje sastanak."

11 P: Možete li mi onda reći zbog čega je, konkretno, baš gospodin
12 Krajišnik bio taj od kojeg se traži da organizuje sastanak?

13 O: Ja sam rekao da ovo nije nalog Vlade Krajišniku da organizuje
14 sastanak.

15 P: Gospodine Trbojeviću, to smo shvatili.

16 O: /nečujno/ ...da postoji dogovor. Ne kaže ko se s kim dogovorio, ali
17 očigledno da Vlada raspolaže informacijom da je dogovoreno da će predsjednik
18 Skupštine Krajišnik sa rukovodstvom Republike Srpske Krajine dogovarat taj
19 sastanak i utoliko to ima značaja što se od ministara traži da pripreme neke
20 platforme za te razgovore.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Gospodine Trbojeviću, moje pitanje je bilo nešto drugačije. Ko god je
2 bio taj koji se dogovorio da takav sastanak treba da se održi, pitanje koje Vam
3 postavljam: zbog čega je gospodin Krajišnik taj koji se poziva da organizuje
4 sastanak, znači, bez obzira na to ko je postigao taj dogovor?

5 O: Ne mogu Vam na to odgovorit. Da li je Karadžić bio odsutan, ili je
6 planirao nekud da ide, ili je Krajišnik imao bolju relaciju sa nekim od
7 rukovodilaca u Republici Srpskoj Krajini, ne znam to, zaista.

8 P: Ali Vi ste bili rekli ispod ove treće tačke dnevnog reda pod tačkom 2
9 da stoji da je zaključeno da se pripremi platforma za razgovore i da je,
10 zapravo, to bila svrha organizovanja tog sastanka.

11 O: To je trebalo, ja mislim, da bude svrha saopštavanja tog dogovora na
12 sjednici Vlade, da ministri pripreme materijal o kojem će se na tom sastanku
13 razgovarati.

14 P: "Platforma za razgovore" - to nam je na engleski prevedeno na način
15 koji nam baš nije najbliži. To nije nešto što se uobičajeno kaže, no dobro.
16 Pokušajmo da shvatimo - Vi ćete nam pomoći - da shvatimo šta to tačno treba da
17 znači. Je li to, zapravo, nekakav dokument u kojemu je opisana politika koja
18 treba da se pripremi, politička platforma koja treba da se pripremi? Je li to
19 smisao te tačke? Možda bi prvo bilo da Vi, zapravo, naglas pročitate tu tačku,
20 pa ćemo čuti šta će nam prevodioci reći.

21 O: "Zaključeno je da se pripremi platforma za razgovore i da ministri
22 pripreme priloge iz svojih resora."

23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Gospodine Trbojeviću, reklo bi se... Ja stalno čujem na engleskom reč
2 "platform", ali uz dužno poštovanje za prevodioce, moram primetiti da to nije
3 termin koji se obično koristi u ovom kontekstu. No reklo bi se da je ono što se
4 dešava, zapravo, da svaki pojedini ministar treba da pripremi svoj prilog i da
5 se onda ti prilozima objedinjuju i sačinjava na osnovu njih jedinstveni dokument.
6 Je li to dobro shvatanje onoga što je navedeno pod tačkom 2?

7 O: Nekog jedinstvenog dokumenta, ja mislim da nije bilo. Naime, ja se
8 sjećam da je u Banja Luci formulisana jedna, čini mi se, deklaracija o
9 zajedničkim željama, o zajedničkim podrškama, uzajamnim, o... tako... ima taj
10 tekst negde vjerovatno objavljen. Ali zajednički dokument o...o toj platformi za
11 te razgovore, mislim da nije postojao, prije svega zato što politička platforma
12 - ja mislim - nije mogla biti utvrđena.

13 Maloprije sam rekao da su poslanici iz Krajine insistirali da pregovori
14 idu u pravcu ujedinjenja Republike Srpske Krajine i Republike Srpske, i rekao
15 sam da je Karadžić bio protiv toga. A što se ministara tiče, bilo je bezbroj
16 tema na kojima je pitanje konkretne saradnje, praktične, bilo potrebno, od
17 boravka vojnih jedinica, jednih, na drugoj teritoriji, od policijskih
18 intervencija, od školskih udžbenika, od snabdevanja strujom, od... do svega
19 ostalog, do nabavke hrane, itd., itd. Dakle, tu su pojedinačno ministri mogli da
20 daju svoje priloge.

21 P: Da li je Vlada kojoj ste Vi u to vreme pripadali imala neki stav u
22 vezi sa, da tako kažem, krajiškim pitanjem, znači, o onome zbog čega se doktor
23 Karadžić protivio zahtjevu za objedinjavanje? Da li je, dakle, Vlada čiji ste i

24
25
26
27
28
29
30

1 Vi bili član imala stav s tim u vezi?

2 O: Koliko ja znam, nije definisan stav /?iz/ najprostijih razloga što
3 nismo mogli uzet na sebe da definišemo stav prije nego što ga Skupština makar
4 okvirno naznači. Ja se sjećam da je napravljena jedna deklaracija sa jednim
5 tekstom koji, osim nekih lepih želja, ne...nema ništa konkretno.

6 P: Da li je iko pokušavao da spreči ili da odvrati Vladu u kojoj ste Vi
7 bili da izrazi svoj stav i da dođe do stava u vezi sa ovim pitanjem u to vreme?

8 O: Ja, koliko znam, nije.

9 P: Naredni dokument - znači, iz razdelnika broj 11 - je "Zapisnik sa
10 sednice Vlade od 29. maja 1992. godine", što znači svega nekoliko dana kasnije,
11 tačnije pet dana kasnije. Iz toga ne sledi nužno, ali Vi ste, gospodine
12 Trbojeviću, pomenuti na stranici 3 u tekstu na engleskom, a to je negde u okviru
13 tačke 3 dnevnog reda, gde se nalazi rečenica koja počinje rečima: "Milan
14 Trbojević i Velibor Ostojić su zaduženi za posete."

15 Vidite li to?

16 O: Nisam još našao. Samo malo. Evo ga.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dok svedok čita dokument bilo bi dobro
18 da se nešto razjasni što je možda problematično u vezi sa "platformom". Mislim
19 da je reč... Zapravo, pitanje upućujem prevodiocima: je li reč koja se nalazi u

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 tekstu ona koju biste normalno očekivali da vidite?

2 Ja bih Vas molio da nam objasnite šta to treba da znači, šta podrazumeva
3 taj termin? Možda suviše tražim sada od Vas, ali je li to moguće?

4 PREVODILAC: /prevod engleskog transkripta: "Svakako, časni Sude."/

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro. To ćemo učiniti na sledeći način.

6 G. STEWART: [simultani prevod] Evo, ovo je stvarno veoma korisno i
7 prevodilac je predložio jedan od termina koji sam ja hteo da predložim umesto te
8 reči platforma.

9 Naravno, ja, stvarno, što se bosanskog jezika tiče, nisam specijalista,
10 kao što već znate.

11 P: Dobro, gospodine Trbojeviću. Dakle, Vi ste našli to, je li tako?

12 O: /prevod engleskog transkripta: "Jesam."/

13 P: Znam da se često dešava da zaduženja dobijaju oni koji nisu prisutni
14 na sastanku, no možda, u ovom konkretnom slučaju, to što ste sada pročitali Vam
15 možda omogućuje da se setite da ste bili na sastanku ili da na njemu niste bili.

16 O: Pa, ne mogu tvrditi jesam li bio. Sasvim je moguće da jesam pošto je
17 to blizu bilo, ali ne sjećam se. Međutim mislim da gospodin Velibor Ostojić i ja
18 nismo išli u obilazak ni Vogošće, ni Ilijaša. Kol'ko se ja sjećam, nisam...

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Nisam -

2 P: O tome ćemo govoriti nešto kasnije, gospodine Trbojeviću, no
3 pogledajmo sada sledeće:

4 Mi smo videli da ste bili odsutni kada je održano nekoliko kasnijih
5 sednica Vlade, no dok ste se Vi nalazili na Palama, može li se pretpostaviti da
6 ste Vi u to vreme prisustvovali sastancima Vlade? Da li, drugim rečima, može da
7 se zaključi da ako niste bili na sastanku Vlade, da je to, zapravo, značilo da
8 niste bili na Palama u tom trenutku?

9 O: To je, najvjerovatnije, teško da se desilo da jesam na Palama, a da
10 ne dođem na sjednicu Vlade.

11 P: Eto, to je nešto što nam je sada od koristi. A budući da se ovde radi
12 o sednici od 29. maja, a to je svega par nedelja nakon Vašeg dolaska na Pale,
13 biste li sada mogli da se setite koliko dugo nakon što ste stigli na Pale,
14 koliko duge vremena je prošlo dok niste otišli sa Pala?

15 O: Ma, ne mogu Vam to reći. Ja sam u više navrata putovao zbog
16 porodičnih obaveza i udaljivao se s Pala na dan-dva.

17 P: Dobro. Kako god da bilo, ne možemo sa sigurnošću utvrditi da li ste
18 Vi na tom sastanku bili ili niste, je li tako? Slažete li se?

19 O: Slažem se. Ne mogu da tvrdim.

20 P: Kada niste bili na sastancima, Vi ipak jeste primali zapisnike sa
21 sednica Vlade kojima niste bili prisutni, zar ne?

22 O: Je. Tako je.

23 P: Vi ste naznačili da Vi niste otišli u taj obilazak koji je ovde
24 pomenut, obilazak Vogošće i Ilijaša. Je li to tačno ili se ne sećate? Jeste li
25 sigurni u to?

26 O: Siguran sam da u Ilijašu nisam bio, a u Vogošću sam bio više puta

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

petak, 08.04.2005.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o originalnom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena sa transkriptom na engleskom jeziku.

1 i...i mislim da o...ovde na... odma nakon mog dolaska nisam bio. Gotovo sam
2 siguran da nisam bio u maju ili tu u tom ranom periodu, al' kasnije sam bio više
3 puta, tako da -

4 P: Vremenski period koji je naveden ovde u ovom zapisniku odmah iznad
5 onog mesta gde se prvi put pominje Vaše ime navodi da je on zaključen u roku od
6 dva dana, da bi obilazak možda trebalo da traje dva dana.

7 GĐA PREVODILAC: Prevodilac nije siguran.

8 G. STEWART: [simultani prevod]

9 P: Dakle, znate li, zapravo, da li je iko iz Vlade otišao u te obilaske
10 četiri opština: Vogošće, Ilijaša, Starog Grada i Centra?

11 O: Ne znam.

12 P: Naredni paragraf, tamo nakon onog mesta gde se spominjete Vi i
13 gospodin Ostojić, pominju se još druga dvojica i imena četiri opštine, i kaže se
14 da: "Prilikom ovih obilazaka treba obaviti razgovor sa kriznim štabovima,
15 snimiti stanje, obavezno obići front, kontaktirati sa vojnicima, o tome
16 pripremiti informaciju za Vladu."

17 Recite nam sada da li se sećate da je to bio pristup koji je usvojila
18 Vlada u pogledu ovog pitanja na sastancima koji su održani u tom periodu,
19 odnosno krajem maja 1992. godine?

20 O: Nismo nikad išli na front i nismo nikad obilazili vojnike i s njima
21 obavljali razgovore, niti je to uopšte bilo moguće. Što se kriznih štabova tiče,
22 u to vrijeme ja ne znam ni... ni je l' se znalo ko je koja opština, gdje je koja
23 opština oko Sarajeva, tako da od tog obilaska u roku od ta dvana...dva dana
24 sigurno nije bilo ništa.

25 P: Izvinjavam se, ali izgleda da ću morati da od Vas zatražim da mi
26 nešto objasnite. Kada kažete da ne znate da li se čak znalo gde se nalaze te

27

28

29

30

1 opštine oko Sarajeva, šta hoćete reći time, da Vlada nije znala gde su opštine
2 ili mi tu nešto nismo dobro shvatili?

3 O: Hoću da kažem da se Vlada našla na Palama u bjekstvu iz grada, da je
4 to vrijeme ratnih dejstava i s jedne i s druge strane, da razgraničenja između
5 onoga što proglasilo Srpskom opštinom Stari Grad i Srpskom opštinom Centar, u
6 odnosu na gradsko jezgro, u tom momentu uopšte nije znalo /sic/.

7 Tu je grupa boraca na jednoj strani groblja držala liniju prema centru
8 grada, a grupa boraca s druge strane... s druge strane groblja držala liniju
9 prema planini. I to bi sad, otprilike, mogla biti, uslovno rečeno, neka granica.
10 Puta nije bilo. Nije se moglo proći uopšte sa Pala do...do Vogošće pa dalje do
11 Ilijaša u tom momentu. To se išlo dijelom kroz šumu, dijelom kroz... preko nekih
12 potoka, dijelom kroz... kroz fabriku u Vogošći, dijelom kroz prostore koji su
13 držani pod vatrom, snajperskom, itd., itd.

14 Tako da to ko je bio opština i odakle dokle je bila opština i ko je sve
15 predstavljao tu opštinu, to je bilo vrlo diskutabilno.

16 P: Te poteškoće koje ste upravo opisali, a koje se tiču odlaska u te
17 opštine, Vi ste u to vreme lično bili upoznati sa postojanjem tih poteškoća, je
18 li tako?

19 O: Kasnije. Ne u ovom ovako ranom periodu. Nešto kasnije, kad je taj put
20 kol'ko-tol'ko osposobljen da se prođe.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da, ali hoćete li Vi da kažete sada, gospodine Trbojeviću, da su već
2 29. maja 1992. godine poteškoće vezane za pristup tim opštinama postojale, ali
3 da Vi niste znali za njih ili da uopšte nisu postojale u tom trenutku?

4 O: Ja Vam kažem da u tom... u tom momentu ja to sve ne znam, ali u
5 danima koji slijede ja to sve saznajem - ovo što sam Vam rekao i još mnogo toga,
6 naravno. Nema smisla da opterećujemo sad zapisnik, da preko neke livade treba da
7 prođe buldožer da bi mogô poslije proći auto, da... da se mora nać' prolaz ispod
8 padine da niste na dometu puščanih cijevi sa druge strane, itd., dok nije prošlo
9 neko vreme da se... da se može stić' u Vogošću, a iz Vogošće u Ilijaš.

10 P: Da, ali kakve god da su poteškoće postojale ili se pojavile u vezi sa
11 pristupom ovim mestima, slažete li se da je bilo jasno da je stav Vlade bio da
12 je Vlada odgovorna da obiđe ta mesta, da obavi razgovore sa kriznim štabovima i
13 da snimi stanje?

14 O: To nije sporno. Nek...neki ljudi tamo žive, pokušavaju da organizuju
15 život iza linije fronta. Naravno, treba znat šta se dešava.

16 P: U ova dva reda zapisnika vidi se da se oni koji odlaze u obilazak
17 ohrabruju ili potiču na to da obiđu i vojnike ako je to izvodljivo. Da li to
18 piše u zapisniku?

19 O: Piše.

20 P: Naredna tačka pod istom tačkom dnevnog reda piše da je "Vlada bila
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 obaveštena o problemu distribucije humanitarne pomoći preko "Dobrotvora".
2 Naglašeno je da je ovo vrlo ozbiljan problem i da ga treba hitno razrešiti."
3 Recite nam sada sećate li se o kakvom se to problemu konkretno radilo.

4 O: Sjećam se da je postojalo neko humanitarno društvo koje se zvalo
5 "Dobrotvor", a prota srpske pravoslavne cr... naime... naime, vladika Srpske
6 pravoslavne crkve, gospodin Nikolai, je dolazio na Pale i tražio lično od mene
7 da... da registruje humanitarno društvo pod imenom "Dobrotvor", pa je onda,
8 pošto nije više mogla dva ista naziva da budu registrovana, iz toga proistekla
9 tako jedna priča, neke sumnje da ovi koji se predstavljaju kao "Dobrotvor" to
10 zloupotrebljavaju, ali koliko ja znam, nekih konkretnih posljedica svega toga,
11 realnih, ne znam da je bilo.

12 P: Vi ste bili određeni da vidite kako je pravno regulisan rad
13 "Dobrotvora". I nešto niže - videćete, to je par redova ispod toga - stoji da je
14 ukazano na "problem izbeglica koje se nalaze u susednim republikama". Jeste li
15 to našli?

16 O: Jesam.

17 P: Stoji da je ukazano na problem izbeglica koje se nalaze u susednim
18 republikama, kako ih evidentirati, obezbediti uslove povratka u Republiku, jer
19 veliki broj već izražava takvu želju.

20 "Susedne republike" - tu se, pre svega, misli na Hrvatsku, zar ne?

21 O: Da.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: "...da im se omogući da se vrate u Republiku." Da li je ta
2 "Republika", zapravo, Republika Srpska?

3 O: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

4 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, prešao bih na naredni
5 dokument.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, ali bih, pre svega, zamolio
7 poslužitelja da izvede gospodina Trbojevića iz sudnice.

8 Napravićemo pauzu od 20 minuta.

9 [Svedok se povlači]

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, imajući u vidu da
11 nakon pauze imamo na raspolaganju još nekih 45 minuta, je li moguće završiti
12 unakrsno ispitivanje danas ili ne?

13 G. STEWART: [simultani prevod] Moram da kažem da se to apsolutno ne može
14 očekivati.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Ne krivim Vas za to. Vi ste za sada
16 iskoristili četiri sata i mislim da ako se dodaju pitanja sudije i ostalo, da bi
17 to, zapravo, značilo da Vi treba da ispitujete svedoka 5 ili čak i 6 sati.

18 G. STEWART: [simultani prevod] Možda bi bilo dobro da budem direktan.
19 Zapravo, mislim možda da nema svrhe da se o toj smjernici vezanoj za 60% sad
20 razgovara, ali mislimo da možemo s pravom izraziti naše rezerve u vezi sa

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 primenom tih smernica.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa, u svakom slučaju, mislim da bi možda
3 bilo dobro da se ispita mogućnost da svedok nastavi svedočenje putem video-
4 linka.

5 G. STEWART: [simultani prevod] Ja sam se nadao da Vi nećete to pomenuti
6 pred svedokom i vrlo sam Vam zahvalan što ste tražili da svedok izađe iz sudnice
7 pre nego što počnete da govorite o tome. Znae, ovaj svedok, imajući u vidu
8 njegov položaj, njegove ranije dužnosti, je, zapravo, osoba koja je najviša po
9 rangi među svedocima Optužbe. Ovaj svedok je odgovarao na pitanja u okviru
10 glavnog ispitivanja tokom tri i po dana, i ja sam sad usred unakrsnog
11 ispitivanja. Svedok, osim onoga što je naveo kao obaveze za ponedeljak, on je
12 rekao da, zapravo, nema nikakvih problema za njega da se vrati u Hag kada to
13 bude trebalo, a on je u Hagu bio već toliko puta jer, znate, on je bio advokat
14 gospodina Brđanina. Dakle, za njega to svakako nije problem, tako da mislim da
15 stvarno nema razloga da se njegovo svedočenje završi putem video-konferencijske
16 veze.

17 Mislim da bi bilo bolje da se to obavi ovde u sudnici.

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Znete, ja shvatam zbog čega se Odbrana
2 protivi tome, ali se ponekad pitam zbog čega mi od svedoka, zapravo, ne dobijemo
3 informacije koje se od njega traže za mnogo, mnogo, mnogo brže. Na primer, mi
4 smo čuli sada dosta toga o obilasku onih opština i koliko je put do tamo bio
5 loš, itd., itd. Istina da je to za njegovu Vladu u to vreme bilo problematično i
6 naravno da je dobro znati da je to bilo tako, ali način na koji ste Vi došli do
7 tog odgovora, ja nisam siguran da je baš najbolji.

8 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, moram Vam reći, uz dužno
9 poštovanje, da je ovaj svedok, odgovarajući na postavljena pitanja, na Vaša i na
10 moja, izneo dosta informacija koje ja nisam tražio od njega. Ja, stvarno, ne
11 mogu... Ja ne znam da li sad Vi to tražite od mene, ali ja nisam mislio da treba
12 svedoka stalno da prekidam, da mu upadam u reč, a posebno imajući u vidu da se
13 sve što se kaže prevodi.

14 Dakle, ako Vi želite, u redu. Ja mogu da ga prekinem kada počne da pravi
15 digresije, ali, znate, meni se ipak čini da Vi sada ovde insinuirate, časni
16 Sude, da je, zapravo, Odbrana odgovorna za to što će se svedok vratiti u Bosnu,

17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 a da nije završio svoje svedočenje i da se zato video-konferencijska veza nameće
2 kao pravično rešenje.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To nisam rekao, niti sam imao nameru da
4 kažem, nego ako pogledate ovaj zapisnik, prvo pitanje: "Ako je Vlada rešila, a
5 to se vidi u zapisniku, da neko treba da ode, da obiđe određene opštine, onda se
6 možemo pitati: zar nije očito da je Vlada u to vreme to smatrala važnim, drugim
7 rečima, da je mislila da je situacija takva da je za Vladu korisnije otići u
8 obilazak tih opština, umesto da ide na fudbalsku utakmicu, da tako kažem?"
9 Znate, veliko je pitanje, zapravo, da li ima svrhe postavljati tolika pitanja s
10 tim u vezi ako je to očito iz dokumenta.

11 To je jedna stvar, a druga stvar je vreme koje je potrebno da svedok sve
12 to ispriča što je malopre ispričao. Naravno, Pretresno veće se nerado meša i
13 nerado utiče na način na koji svedok odgovara, ali znate, ako se svedok upušta u
14 pojedinosti koje nisu od značaja za Odbranu, onda Odbrana to treba da mu kaže i
15 da ga uputi na to da bude direktniji u svojim odgovorima.

16 Dakle, Pretresno veće Vam je svoje primedbe reklo iz ovih razloga. Sada
17 ćemo napraviti pauzu i nastaviti sa radom u 18.10h.

18 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

19 ... Početak pauze u 17.52h

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ... Sednica nastavljena u 18.12h

2 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

3 Izvolite sestti.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pre nego što nastavimo sa svedokom,
5 gospodine Stewart, u vezi sa Vašom primedbom u vezi sa onih 60%, Pretresno veće
6 je tokom prethodne pauze iskoristilo priliku da razmotri pitanje efikasnosti
7 unakrsnog ispitivanja i zauzima stav da svaka relevantna informacija koja je
8 tražena od svedoka u toku poslednjih sat i po vremena, da je mogla biti dobijena
9 od svedoka za trećinu upotrebljenog vremena - a da budemo velikodušni, možda za
10 pola upotrebljenog vremena - pa Vam skrećem pažnju na to da Pretresno veće
11 poklanja veliku pažnju efikasnosti unakrsnog ispitivanja i da ćemo to nastaviti
12 da radimo, a posebno ćemo posvetiti pažnju tome od sada, a bez obzira na to da
13 li će to pravilo od 60% biti preispitano ili ne.

14 G. STEWART: [simultani prevod] Da, ali mi smo to smatrali uvek kao
15 smernicu, a ne kao pravilo.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro. Mi ćemo videti da li ta smernica
17 od 60% treba da bude preispitana ili ne, a molim sada poslužitelja da ode po
18 svedoka.

19 [Svedok je ušao u sudnicu]

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim Vas, nastavite, gospodine Stewart.

21 G. STEWART: [simultani prevod]

22 P: Gospodine Trbojeviću, hteo bih da Vam se izvinem unapred. Može Vam se
23 desiti da Vas ja s vremena na vreme prekinem kada dajete odgovor, ako mi se
24 učini da u odgovoru zalazite u neku područje koje nije direktno od koristi
25 Pretresnom veću ili ako nije direktno odgovor na pitanje koje Vam postavim.

26

27

28

29

30

1 Dakle, nadam se da ćete mi oprostiti ako budem malo nepristojan. Nije mi namera
2 da budem nepristojan već da postignem bolju efikasnost ispitivanja.

3 Zamolit ću Vas sada da pogledate dokument koji je iz razdelnika broj 12,
4 gospodine Trbojeviću.

5 Radi se o zapisniku sa sednice Vlade od 30. maja 1992. godine.
6 Pogledajte tačku 1 dnevnog reda koja je na drugoj stranici dokumenta, gde stoji
7 da je "ocenjeno neophodno da Vlada bude informisana o svim zbivanjima koja se
8 dešavaju u Republici i šire, o pregovorima koje se u pogledu statusa i
9 unutrašnjeg uređenja, o vojnoj strategiji," itd., itd.

10 Onda je pobrojano više pitanja i stoji na kraju da "Vlada treba
11 kreativno da učestvuje i radi na realizaciji dogovorene politike i stavova u
12 okviru ustavnih i zakonskih prava i ovlašćenja."

13 Nakon toga se pominje pitanje "preplitanja nadležnosti, što se sve
14 negativno odražava na efikasnost rada vladinih ministarstava i drugih organa."

15 Recite mi sada je li to odraz onoga o čemu ste Vi ranije govorili, te
16 neke anarhije, tog nekog haosa i opšte dezorganizacije koja je vladala, o kojoj
17 ste ranije govorili.

18 O: Mislim da je to, otprilike, u skladu s onim što sam ja govorio.

19 P: Zatim stoji: "Imajući sve to u vidu, predloženo je da se ubrza
20 održavanje zajedničkog sastanka Predsedništva Skupštine i Vlade."

21 Recite nam sada da li se Vi sećate da je takav jedan sastanak održan u
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ovom konkretnom periodu?

2 O: Pazite, sednicama Skupštine najčešće su prisustvovali članovi Vlade i
3 članovi Predsjedništva, kad su svi bili tu, tako da... Maltene svaka sjednica
4 Skupštine je skoro bila o...ovakva: na njoj prisustvuju i članovi Vlade, i
5 članovi Predsjedništva.

6 P: Zatim pod tačkom 16, "tekuća pitanja", nekih pet-šest paragrafa niže
7 pominje se da "Ministarstva koja to nisu uradila daju priloge za platformu za
8 razgovore sa Srpskom Republikom Krajina i SAO Bosanska Krajina."

9 Jeste li našli to?

10 O: /prevod engleskog transkripta: "Da."/

11 P: Da li se Vi sećate da li je Vaše ministarstvo već bilo dalo svoje
12 predloge u to vreme?

13 O: Ja nisam imao svoje... svoje posebno ministarstvo.

14 P: Izvinjavam se, izvinjavam se. U pravu ste, da. Povlačim ovo pitanje.

15 I poslednja stavka u ovom zapisniku pominje nekakav "Dogovor o davanju
16 garancije bezbednog rada radnika za kontrolu leta na aerodromu u Sarajevu treba
17 da se dâ na zajedničkom sastanku Predsjedništva, predsjednika Skupštine i
18 Vlade."

19 Je li razlog tome što je predloženo da se ovo pitanje razmotri na
20 zajedničkom sastanku Skupštine, Predsjedništva i Vlade upravo taj što se
21 očekivalo da će takav jedan sastanak biti ubrzo organizovan?

22 O: Ne znam ništa o...o tim radnicima koji... za kontrolu leta na
23 aerodromu Sarajevo. Ne znam ništa o tim garancijama.

24 P: Dobro. Pređimo onda na dokument iza razdelnika broj 13. Pod tačkom 1

25

26

27

28

29

30

1 imamo prvo tačke dnevnog reda koji je usvojen i onda ispod toga imamo prvu tačku
2 dnevnog reda na drugoj stranici engleske verzije. I onda stoji: "Usvojen je
3 predlog zakona..." To je prvi paragraf. Nakon toga: "Utvrđen je predlog odluke o
4 obrazovanju ratnih predsedništava u opštinama za vreme neposredne ratne
5 opasnosti ili ratnog stanja, s tim da se...", i onda se nabrajaju ti uslovi. Ovo
6 je bila odluka Vlade, zar ne?

7 O: Nema razloga da sumnjam. Piše ovde.

8 P: Zatim pod tačkom 2: "Predlog zakona o narodnoj odbrani je utvrđen i
9 zaključeno je da se što pre dostavi na potpisivanje predsedniku Predsedništva."

10 Dakle, je li to nešto u čemu ste Vi aktivno učestvovali - u nacrtu ovog
11 predloga i njegovom predočavanju?

12 O: Ovde u tekstu nešto nedostaje. Piše...piše: "Utvrđen je prijedlog
13 zakona i zaključeno je da se što prije dostavi na potpisivanje predsjedniku
14 Predsjedništva i objavljivanje u s...*Službenom glasniku*." Kao da je predviđeno
15 da ide na skupštinu, a moguće da je bilo i tako. Moguće da je to onaj zakon o
16 kojem sam ja govorio da smo... da sam konsultovan kad je utvrđivan nacrt.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možda bih ja mogao nešto da Vam
18 objasnim. Vi kažete "predsednik Republike", a zapravo ovde piše "predsednik
19 Predsedništva". Da li sam u pravu da tako piše i u dokumentu na bosanskom?

20 SVEDOK: Da. Tako je.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. STEWART: [simultani prevod]

2 P: Pogledajte tačku 15, molim Vas. "Ministar za unutrašnje poslove
3 informisao je Vladu o aktivnim pitanjima političko-bezbednosno situacije u
4 Republici, stanju javnog reda i mira i drugim pitanjima od interesa za
5 bezbednost u Republici. Ovim povodom konstatovano je da Vlada nije dovoljno
6 informisanja o pitanjima koja su od značaja za njen rad, a posebno o stanju na
7 frontu. Zaključeno je da, osim navedenim pitanjima, Vlada mora biti redovno
8 informisana, posebno preko Ministarstva za odbranu Glavnog štab i Ministarstvu
9 za unutrašnje poslove kako bi s u okviru svojih prava i ovlaštenja angažovali u
10 konstituisanju politike i stavova."

11 Recite nam je li ovo bilo, zapravo, izneseno pred resorne ministre
12 gospodine Stanišića i gospodina Subotića kao neka vrsta kritike onoga što su
13 radili?

14 O: Stoji ovde konstatacija da je ministar za unutrašnje poslove podnio
15 neku informaciju i stoji konstatacija da, u principu, Vlada nije dovoljno
16 informisana i da traži da bude informisana. Neka vrsta kritike jeste.

17 P: Da li se Vi sećate da je neko Vašim kolegama ministrima rekao da
18 moraju da obezbede bolje informisanje? Dakle, je li to način na koji se o tome
19 razgovaralo i na koje je to pitanje uopšte izneto?

20 O: Pa, ne mogu Vam sad svaki razgovor ponovit, šta je ko u kojoj formi
21 rekao na kojoj sjednici Vlade. Mislim da je, zaista, previše očekivat da se ja
22 setim svakog razgovora o kojem eventualno postoji neki /nečujno/.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Gospodine Trbojeviću, ako je odgovor na moje pitanje da se ne sećate,
2 recite samo da se ne sećate.

3 O: Ne sećam.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Prelazite li na naredni dokument? Ako je
5 to slučaj, pre nego što to učinite, postavio bih jedno kratko pitanje svedoku.

6 G. STEWART: [simultani prevod] Samo izvolite, časni Sude.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Vi ste nam rekli da je predlog odluke o
8 formiranju ratnih predsedništava u opštinama bio predlog Vlade. A recite nam
9 sada da li se Vi sećate da li je taj predlog sačinjen na inicijativu Vlade ili
10 je pak predlog iniciralo neko drugo telo, a odluku donela Vlada.

11 SVEDOK: Ja znam da ima jedna odluka Vlade kao uputstvo il' tako nešto
12 iz...iz aprila meseca. To je bilo prije mog dolaska i tu ne znam kako je do
13 toga došlo. A ovde se govori o p... o izmjenama zakona... ustavnog zakona o
14 sprovođenju ustava, pa se spominju predsjedništva, ratna predsjedništva.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ovde piše: "Predlog odluke o obrazovanju
16 ratnih predsjedništava u opštinama za vreme neposredne ratne opasnosti ili
17 ratnog stanja je utvrđen."

18 Dakle, pitanje glasi: na čiju inicijativu je utvrđen taj predlog o
19 formiranju ratnih predsjedništava, ako znate?

20 SVEDOK: /prevod engleskog transkripta: "Ne znam,"/ ...vjerujte.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Nastavite sada, gospodine
22 Stewart.

23 G. STEWART: [simultani prevod]

24 P: Zamoliću Vas da pogledate dokument koji je iza razdelnika broj 13.

25 GĐA PREVODILAC: Ispravka prevodioca: iza razdelnika broj 14.

26 G. STEWART: [simultani prevod]

27 P: Dakle, ovo što bih želeo da pogledate je na drugoj stranici prevoda

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

petak, 08.04.2005.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o originalnom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti usklađena sa transkriptom na engleskom jeziku.

1 na engleski, tako da je to, najverovatnije, na drugoj stranici bosanskog teksta.
2 Je li vidite negde da se spominje neki zakon o pečatima?

3 O: Da?

4 P: Par redova nakon toga stoji: "Vlada je ponovo konstatovala da nije
5 informisana o aktuelnim političkim i vojnim pitanjima i situaciji u Republici.
6 Zaključeno je da se svaki dan Vlada informiše o tim pitanjima i da to bude prva
7 tačka dnevnog reda. Da bi se to omogućilo, treba obezbediti stalni, neposredan
8 kontakt sa Glavnim štabom, i to preko predsjednika Vlade i ministra odbrane.
9 Treba takođe obezbediti i kvalitetan sistem veza između državnih organa, vojne
10 komande."

11 Recite nam sada da li je gospodin Đerić, u skladu sa ovim što je Vlada
12 jasno naznačila, da li je on lično pokušao da održi taj stalni kontakt sa
13 Glavnim štabom?

14 O: Koliko ja znam, nije.

15 P: Da li Vi znate da nije ili ne znate da jeste?

16 O: Ne znam da jeste, a ja mislim da se iz... iz ovih brojnih zapisnika
17 vidi da ni on nije bio u mogućnosti da sad te informacije prenosi Vladi.

18 P: A što se tiče Ministarstva odbrane, ovde jasno piše - znači, Vi i
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Vaše kolege iz Vlade jasno kažete - da "... stalan kontakt treba da se održava i
2 preko ministra odbrane."

3 Recite nam sada da li se Vi sećate da su, po mišljenju Vlade, kontakti
4 između ministra odbrane i Glavnog štaba bili nedovoljni - po mišljenju Vlade?

5 O: Ne mogu reći da je bila definisana ocjena, jer o stanju tih odnosa,
6 koliko ja znam, ministar odbrane nije nešto posebno informisao Vladu.

7 P: Da li je pitanje, zapravo, bilo... da li je to pitanje čime se mogu
8 objasniti nedostaci u komunikaciji i protoku informacija bilo dalje istraženo i
9 da li je učinjeno nešto više od onoga što je navedeno ovde u ovom zapisniku?

10 O: Mislim da nije.

11 P: I poslednja stavka u ovom zapisniku: "Zaključeno je da se uvede
12 stalno dežurstvo u kabinetu predsednika Vlade i da je dežurne određuju
13 ministarstva prema utvrđenom rasporedu."

14 Da li sam ja dobro shvatio da su ministarstva ta koja se smenjuju po
15 utvrđenom rasporedu?

16 O: Ja mislim da je u sekretarijatu Vlade morao da bude dežurni, a da su
17 ministarstva trebala da... da daju ljude koji će dežurati naizmenice.

18 P: Dakle, to ne znači da su ministri bili ti koji su dežurali, već neko
19 iz ministarstva?

20 O: I ministri, i neko iz ministarstava.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: A kakva je bila svrha tog dežuranja 24 sata dnevno?

2 O: Jednostavno da u zgradi neko bude stalno budan, a dođe neka
3 informacija koju treba nekom prenijeti, da je može neko primiti.

4 P: Da li se tu, konkretno, na umu imalo vojna pitanja?

5 O: Sva moguća pitanja su bila.

6 P: Ali jesu li vojna pitanja bila prioritetna pitanja koja su dovela do
7 toga da se donese ovakva odluka?

8 O: Pa, ja mislim da vojna tu nisu uopšte dolazila u obzir jer vojska sa
9 civilima ne razgovara tako jednostavno, otvoreno sa nepoznatim dežurnim koji se
10 javi na telefon. Ja vjerujem da je ministar odbrane imao vezu s Glavnim štabom
11 mimo telefona Vlade i... i mislim da je Predsjedništvo imalo vezu sa Glavnim
12 štabom mimo telefona Vlade.

13 P: Pogledajmo sada sljedeći tabulator, broj 15.

14 Pod 8: "Dogovoreno je da se pripremi platforma za razgovor o
15 Hercegovini. Priloge za razgovor treba da daju sva ministarstva. U priložima
16 treba naglasiti što je urađeno na nivou Republike, što su oni do sada uradili,
17 navesti vrlo konkretne probleme i prijedloge šta treba uraditi kako bi
18 funkcionisala vlast i privreda u SAO Hercegovini. Sastav delegacije i rok
19 odredit će se kasnije."

20 Gospodine Trbojeviću, da li je u praksi bilo poteškoća da se postigne da
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ministarstva obave ovakve zadatke?

2 O: Nije bilo poteškoća da ministarstvo planira svoje aktivnosti. Ovde je
3 riječ o tome da se uspostave veze sa...sa nekim rukovodstvom u...u...u SAO
4 Hercegovini jer ta Autonomna Oblast Hercegovina je, praktično, postal...prestala
5 da postoji.

6 P: Pod 12 se govori o izvještajima sa službenog posjeta Foči, SAO
7 Semberiji, Majevici i Krajini, i da je to usvojeno. Da li se sjećate ko je išao
8 na te službene posjete?

9 O: Ne sjećam se.

10 P: Zatim sljedeći tabulator, broj 16, od 5. juna 1992. Vidimo da je tu
11 došlo do promjene od sada na dalje. Ne mogu reći da je to, naravno, bez
12 izuzetka, ali sada se vidi ko je prisustvovao, a ko nije. To vidite? Vi ste ovde
13 navedeni.

14 Točka 1, tamo stoji da je predsjednik Vlade informisao Vladu o aktualnim
15 pitanjima bezbjednosne situacije u Republici, i to na osnovu dnevne informacije
16 Ministarstva za unutrašnje poslove.

17 Jesu li takve dnevne informacije bile pismenim putem?

18 O: Jedna vrsta tih dnevnih izvještaja se pojavljivala, a to su
19 uobičajeni izvještaji u policiji u kome su nabrojani događaji. Znae kako
20 policija to poreda: u tol'ko časova javljeno, bio je skup tu i tu, intervenisalo
21 se, nije se intervenisalo, nije imalo potrebe, jest imalo potrebe. To oni zovu
22 depeše. Dakle ne...neki od takvih izvještaja... moguće da je o njemu riječ.

23 P: Gospodine Trbojeviću, da li Vi hoćete reći da ovo pod 1, da se,
24
25
26
27
28
29
30

1 zapravo, tu govori o takvim veoma konkretnim - lokalnim, skoro da kažem -
2 izvještajima, a ne o jednom generalnom izvještaju o bezbjednosnoj situaciji
3 Republike kao takve?

4 O: Neću, neću. Moguće da je to bilo sa podacima iz svih područja.

5 P: Pod Ad 11, u drugom pausus: "Vlada je ponovo ukazala na potrebu
6 sagledavanja i preduzimanja mjera obezbeđivanja šireg prostora Pala i posebno
7 objekata gdje su smješteni državni organi. Zaključeno je da Ministarstvo za
8 unutrašnje poslove i organi bezbjednosti Glavnog štaba Vojske srpskog naroda
9 proanaliziraju navedeni problem i preduzmu potrebne mjere."

10 Dakle Vlada zaključuje da bi Glavni štab nešto trebao uraditi. Da li je
11 to bilo onda direktno preneseno Glavnom štabu ili je to morao raditi, recimo,
12 ministar obrane, koji bi to proslijedio Glavnom štabu kao nalog od Vlade?

13 O: A to je morao ministar odbrane proslijediti Glavnom štabu jer je...
14 riječ je o bezbjednosti mjesta u kome zasjedaju Vlada i ostali organi
15 obezbeđivanju da ne može doći do prodora neprijateljskih jedinica jer iz gornje
16 strane, iz pravca Jahorine, odnosno Kalinovika nije bilo objekata ni jedinica
17 srpske vojske, itd.

18 Mislim, poslije toga znam da je uveden neki vod za obezbjeđenje same
19 Vlade od zaposlenih u Vladi. Dakle napravljena je jedna rez...rezervna jedinica,
20 itd.

21 P: Gospodine Trbojeviću, idemo na točku 13, molit ću Vas. "Vlada je
22 informisana..." Sada ne gledam krave ili kovanju novca, nego to je treća crtica:

23
24
25
26
27
28
29
30

1 "...o mogućnostima održavanja nove sjednice Savjeta bezbjednosti radi
2 rasvjetljavanja manipulacije sa izvještajem generalnog sekretara Boutros-Ghalia,
3 te u vezi s tim, održavanje i kongresa SAD."

4 Da li je Vlada bila informisana o ovom pitanju od strane gospodina
5 Đerića ili su te informacije stigle od nekoga izvan Vlade?

6 O: Ne sjećam se ko je, konkretno, to rekao. Najprije je moglo doći iz
7 Predsjedništva ili je Đerić donio iz Predsjedništva nakon razgovora s njima.

8 P: Ali Vi ne znate, zapravo, odakle?

9 O: /prevod engleskog transkripta: "Ne znam."/

10 P: Zamolit ću sada da pogledate dokument pod tabulatorom 17 za dan 7.
11 juna. Riječ je o sjednici Vlade. Vi ste opet prisutni. Ad 6 je izvještaj Kriznog
12 štaba Sarajevo. Mislim da je došlo do pogrešne oznake brojeva. Pod 7 kaže:
13 "Vlada je primila na znanje izvještaj Kriznog štaba Novo Sarajevo."

14 To je bio pismeni izvještaj, zar ne?

15 O: Pretpostavljam.

16 P: Da li se sjećate da li je to bio izvještaj koji je bio adresiran na
17 Vladu?

18 O: Najvjerovatnije je bio adresiran, čim je bio na sjednici Vlade.

19 P: Samo da spomenem... Vi niste bili prisutni... ovo što je pod
20 tabulatorom 18, dakle 8. juna. Ne želim Vas pitati ništa o tome. Pod tabulatorom
21 19, radi se o zapisniku sa sjednice od 9. juna, Ad 1B: "Vlada podržava nalog

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Centralne komisije za razmjenu zatvorenika." B: "Vlada je primila
2 korespondenciju od predsjednika Centralne komisije za razmjenu zatvorenika.
3 Zaključeno je da ministar..." - onda je nečitko - "... bi trebao razgovarati sa
4 Rajkom Čolovićem." Možete li pročitati koji je to ministar, jer tu piše da je
5 nečitko? Ne znam da li je nečitko i na B/H/S-u. Možete li?

6 O: Ja mislim da piše "ministar za pravdu".

7 P: "Zaključeno je da ministar za pravdu," kao što se Vi rekli, "obavi
8 razgovor sa Rajkom Čolovićem, predsjednikom komisije, da utvrdi kakvi su motivi
9 za traženje zamjene," itd. Da li ste Vi upoznati sa kontaktima između gospodina
10 Čolovića i gospodina Krajišnika?

11 O: /prevod engleskog transkripta: "Ne."/

12 P: Da li bi Vas iznenadilo ako bi Vam bilo rečeno da nije bilo nikakvih
13 kontakata između gospodina Krajišnika i gospodina Čolovića?

14 O: Ne bi.

15 P: Tabulator 20, to je jedna sjednica na kojoj ste Vi bili.

16 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, ne kažem da u ovima nema
17 ništa relevantno - koje preskačem - ali nema ničeg u čemu mogu vršiti unakrsno
18 ispitivanje, što je sasvim druga situacija - ne uvijek, ali uglavnom.

19 P: Dakle, isto vrijedi i za ono pod tabulatorom 21. Vi također niste
20 bili prisutni na toj sjednici, ali ne želim Vam postaviti, ionako, pitanja o
21 tome.

22 Tabulator 22, to je sjednica od 13. juna. Tekuća pitanja... ustvari,

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ne. Prvo Ad 6: "Vlada je ratificirala sporazum broj 3 Međunarodnog Crvenog
2 križa." Da li to vidite?

3 O: Samo malo. /.../ Da.

4 P: Gospodine Trbojeviću, bez da ulazimo u sitne pojedinosti, ustavno,
5 Vlada je trebala biti ta koja je ratificirala takve sporazume? Da li je to,
6 dakle, točno odraženo tu u ovim zapisnicima?

7 O: Vlada nema institucionalno nikakvu nadležnost da vrši ratifikaciju.
8 Vlada je mogla samo odobriti. Ako je neko to potpisao od ministara - da li je to
9 bio gospodin Kalinić, to sad ne znam - mogla se složiti s tim ili mogla je
10 o...odobriti to. Mislim, neka zvanična, formalna ratifikacija nije bila
11 predviđena.

12 P: A ako je postojao neki odgovarajući organ ili ustavni postupak za
13 ratificiranje nekog sporazuma, koji je to bio i kako je to onda trebalo
14 izgledati?

15 O: Ne znam sad, ali uobičajeno je da međunarodne sporazume ratifikuje
16 Skupština.

17 P: Vi ste predsjedavali ovim sastankom, zar ne, gospodine Trbojeviću?
18 Tako stoji.

19 O: /prevod engleskog transkripta: "Moguće je da sam predsjedavao
20 sastankom,..."/ ...ali ja Vam kažem, vezano za ovo što piše ovde, vjerovatno to
21 znači da je Vlada se saglasila sa tekstom koji je neko donio i prihvatila taj
22 potpis kao svoj i, eto, ukazala da je to značajno i da treba da se obezbjedi
23 bezbjednost konvoja humanitarne pomoći, itd., itd. Nije to sporno, nego, mislim,

24

25

26

27

28

29

30

1 sam izraz "ratifikovala" je možda malo pretjeran.

2 P: U redu. Točka 7, tekuća pitanja: "Zaključeno je da ministar za
3 inostrane poslove uputi protest koji bi dostavio stalnim članovima Savjeta
4 bezbjednosti."

5 Da li je to zaključak odluka koje je donijela Vlada i za koji nisu
6 morali tražiti odobrenje ni od koga drugoga?

7 O: Zaključak je da ministar za inostrane poslove uputi protest. Dakle,
8 ovde se ne traži ničija saglasnost.

9 P: Na dnu stranice u engleskom paragraf počinje - a to je, zapravo,
10 treći paragraf pod 7: "Na sjednici je ponovo aktualizirano pitanje održavanja
11 zajedničke sjednice Vlade i Predsjedništva Republike. Povod za to je
12 konstatacija da Vlada nije informisana o najvažnijim pitanjima, da zbog toga
13 nije u situaciji da učestvuje u kreiranju politike i u donošenju vitalnih
14 odluka, što je njeno ustavno i zakonsko pravo i obaveza."

15 Možete li se Vi sjetiti, po Vašem mišljenju, koje je to bilo najvažnije,
16 najaktuelnije pitanje ili koje je bilo najviše na listi raznih pitanja iz tog
17 vremena?

18 O: A ne mogu Vam sad izdvojiti, rangirat ta pitanja, ali to je nešto što
19 se provlači čitavo vrijeme.

20 P: U redu. Idemo dalje na tabulator 23, ponovo jedan sastanak kojem ste
21 Vi predsjedavali. Da li se nešto slično odnosilo i na gospodina Đerića? Naime,
22 ako njega nije bilo na sjednici, da li bi to, u principu, značilo da on nije na
23 Palama?

24 O: Najvjerojatnije.

25

26

27

28

29

30

1 P: Zatim tabulator 24. Ne... Ponovo... Ovaj put je gospodin Đerić
2 prisutan i predsjedava. Možemo preći na tabulator 25. To je 29. sjednica Vlade.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Sudiya Hanoteau ima jedno pitanje koje
4 želi postaviti svjedoku.

5 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Oprostite što prekidad. Htio bih da
6 se vratimo na tabulator 22, na stranicu 3.

7 Posljednja rečenica koju Vam je pročitao gospodin Stewart se ticala
8 sljedećeg teksta: "Na sjednici je ponovo aktualizirano pitanje održavanja
9 zajedničke sjednice Vlade i Predsjedništva Republike. Povod za to je
10 konstatacija da Vlada nije dovoljno informisana."

11 Što se pod tim misli? Možda moj engleski nije dovoljno dobar, ali kada
12 ja ovo pročitam na engleskom, moj prvi utisak je da se tu sugerira kako bi bilo
13 neophodno da se održi sastanak sa Predsjedništvom, da se Vlada žali jer nije
14 dovoljno informirana.

15 Da li se iz toga može zaključiti da je sâmo Predsjedništvo bilo bolje
16 informisano od Vlade? Da li je to problem o kojem se ovdje radi?

17 SVEDOK: Tako je.

18 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Drugim riječima, Vlada želi da se
19 obrati Predsjedništvu sa time: "mi nismo dovoljno informisani". Da li samo dobro
20 razumjeli?

21 SVEDOK: Tako je.

22 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] A zbog čega je onda Predsjedništvo
23 bilo bolje informisano od Vlade?

24 SVEDOK: Pa, Predse... članovi Predsjedništva su - već sam to govorio o
25 tome - i u Beogradu, i sa međunarodnim predstavnicima, i na terenu. Mi smo ipak

26

27

28

29

30

1 puno više u...u samom sjedištu.

2 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Kako je bilo moguće da
3 Predsjedništvo bude posvuda na terenu? Da li hoćete reći da su oni imali svoje
4 ljude na terenu?

5 SVEDOK: Predsjedništvo, naravno, ima svoje ljude. Nisu sad to ljudi za
6 koje i Vlada ne bi mogla reći da s njima ne može saradivati, ali je činjenica da
7 imaju preko stranke i preko funkcije koju obavljaju neuporedivo više podataka od
8 onoga što mi u Vladi osećamo da mi imamo. I dogovara se sjednica Predsjedništva
9 i Vlade više puta i više puta se odlaže jer su članovi Predsjedništva često na
10 terenu, nema ih tu, ne može se to realizovati. I sad, eto, to se ponavlja,
11 vremenom traje i traje i traje. Trajalo je do one zaključne skupštine u
12 novembru.

13 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Kada kažete "ljudi iz
14 Predsjedništva" - govorimo o ljudima koji su bili na terenu - o kom se radi?

15 SVEDOK: Govorim o doktoru Karadžiću, govorim o gospođi Plavšić, govorim
16 o gospodin Koljeviću i govorim o gospodin Krajišniku.

17 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Dakle, Vi kažete da su oni češće
18 odlazili na teren i da su to oni lično odlazili. Da li ste to htjeli reći?

19 SVEDOK: Da, da. Gospodin Krajišnik manje od... od ovih ostalih, ali ovi
20 ostali troje, da.

21 SUDIJA HANOTEAU: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Samo jedna sitnica koja mi nije još
23 potpuno jasna.

24

25

26

27

28

29

30

1 U jednom od svojih odgovora ste rekli da je Predsjedništvo imalo i svoje
2 ljude. "Doduše, to nisu bili ljudi za koje Vlada nije mogla reći da oni ne bi
3 surađivali i s njima, međutim činjenica da preko stranke i zahvaljujući svojim
4 funkcijama su mogli da dobiju puno više informacija nego što smo mi u Vladi
5 mislili da smo dobivali."

6 Kada govorite o tim njihovim ljudima, da li iz toga mogu shvatiti da se
7 radi o ljudima iz stranke koji su, jednostavno, bili posvuda na terenu?

8 SVEDOK: Mislim, prije svega, na infrastrukturu stranke.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li bi to uključivalo krizne štabove i
10 ratna predsjedništva ili biste njih isključili iz te infrastrukture stranke?

11 SVEDOK: Ne bih ih isključio.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu.

13 Gospodine Stewart, evo, pogledao sam na sat.

14 G. STEWART: [simultani prevod] I ja.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Čudo se nije dogodilo, osim ako mi
16 nećete reći: "imam još..." Dosta brzo ste napredovali. Ako možete reći da možete
17 ovo završiti za 10-15 minuta, onda ću pitati prevodioce, a ako ne...

18 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, nisu okolnosti da se obratite
19 prevodiocima.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U tom slučaju, gospodine Trbojeviću, mi,
21 nažalost, nismo uspjeli završiti sa ispitivanjem danas. Vi ste nas upoznali s
22 time da u ponedjeljak morate biti u sudnici, što je odlično objašnjenje zato da
23 ne budete ovdje.

24

25

26

27

28

29

30

1   Možete li nam reći nešto o drugoj polovini sljedećeg tjedna, možete li
2   onda biti na raspolaganju? Posebno mislim na četvrtak i petak.

3   SVEDOK: Sigurno je da u ponedjeljak bih morao biti u Sarajevu. To... ove
4   druge obaveze koje imam tokom sedmice će se moći pomaknuti, naravno... morati
5   pomaknuti.

6   SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mi, konkretno, smo mislili za
7   predstojeći petak. Postoji nekoliko mogućnosti. Jedna od njih je da se Vi
8   vratite u Hag da se završi Vaše unakrsno ispitivanje. Drugi pristup bi bio putem
9   video-veze. Da li Vama odgovara neka od te dvije opcije više od ove druge?

10   SVEDOK: Pravo da Vam kažem, ne znam kako izgleda video-vezom, ali
11   nemojte da ja od toga sad pravim problem. Kako mislite da je jednostavnije za
12   organizaciju, tako odlučite. Pretpostavljam da bi video-vezom bilo lakše da se
13   tamo negde u Banja Luci to radim ili... ili u Sarajevu. Ne znam, ali -

14   SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Za neke ljude je video-veza lakša; za
15   neke nije, naime i organizaciono, i na druge načine. Razmotrit ćemo to pitanje i
16   obavijestiti Vas najkasnije u ponedjeljak - ako to odgovora šta bismo mi htjeli
17   uraditi - ali, molim Vas, probajte nekako osloboditi raspored na taj način za
18   drugu polovinu tjedna.

19   Dobro. U tom slučaju Vi se možete povući. Obzirom da još uvijek nije
20   završen Vaš iskaz, ponovo Vas želim uputiti da ni sa kim ne razgovarate o
21   dosadašnjem i budućem iskazu.

22   Zamolit ću poslužiteljicu da izvede gospodina Trbojevića iz sudnice.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 SVEDOK: Hvala lijepo.

2 [Svedok se povlači]

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, možete li nam dati
4 neku naznaku koliko će Vam vremena trebati pod ovim tempom kojim ste radili
5 zadnjih sat vremena?

6 G. STEWART: [simultani prevod] Kad čovjek ide kroz niz istih dokumenata,
7 onda je, naravno, lakše ubrzati. Dakle, što se tiče zapisnika Vlade, to neće
8 dugo trajati.

9 Međutim, časni Sude, postoji velika šansa da ću postići da to bude
10 unutar 60%.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Otprilike jedan sat?

12 G. STEWART: [simultani prevod] Vi biste, vjerojatno, drugačije
13 izračunali tih 60%, ali u svakom slučaju, ne više od dva sata.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, mi vodimo zapisnik.

15 G. STEWART: [simultani prevod] To je dosta zbunjujuće, pitanje tih 60%,
16 jer imali smo nekoliko dana ispitivanja kada su i advokati, i Vijeće postavljali
17 pitanja. To treba jako, jako pažljivo razmotriti, a ne samo matematski, na način
18 na koji je to Vijeće radilo u posljednjih nekoliko dana.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Matematika nije nama svrha. Ona nam
20 pomaže da vidimo jedan aspekt cijelog pitanja.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. STEWART: /nedostaje simultani prevod/

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Niti sam Vas čuo, niti mogu pročitati.

3 G. STEWART: [simultani prevod] Rekao sam da srdačno podržavam to.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Teško ili sa srcem?

5 G. STEWART: [simultani prevod] Da, da. Petak je. Moram priznati, teško
6 je reći, ali u svakom slučaju najtoplije.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, utješne posljednje
8 riječi prije prekida do sljedećeg ponedjeljka u 9.00h ujutro, u istoj sudnici.

9 Mi ćemo onda donijeti i odluku kako ćemo dalje raditi sa gospodinom
10 Trbojevićem. Ako nema ništa hitno na dnevnom redu, želim se zahvaliti
11 prevodiocima i tehničarima za još jednom ukradenih sedam minuta.

12 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molimo ustanite.

13 ... Sednica završena u 19.08h.

14 Nastavak zakazan za ponedjeljak,

15 11.04.2005., u 09.00h.

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30